

HATAY VİLAYETİNİN KURULUŞ DÖNEMİNDE GÖREV YAPAN VALİLER HAKKINDA KISA BİLGİLER (1942-1980)

Ahmet Hasan BİLGİN*

Esin BİLGİN**

Mahmut ÜNGÖR***

Araştırma Makalesi/Research Article

Atıf/Cite as: Bilgin, H. B., Bilgin, E. ve Üngör, M. (2023). Hatay Vilayeti'nin Kuruluş Döneminde Görev Yapan Valiler Hakkında Kısa Bilgiler (1942-1980). *DÜMAD (Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi)*, 6(Prof. Dr. Durmuş Ali Arslan Özel Sayısı), 381-410.

Özet

Hatay Devleti'nin kendisini fesh ederek 1939 yılında Türkiye Cumhuriyeti'ne ilhak etmesiyle, kurulan Hatay Vilayeti 1942 yılından itibaren valilerle yönetilmektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcına rast gelmesi sebebiyle Hatay valileri ülkenin diğer bölge valilerine göre son derece tedbirli ve tecrübeli kimselerden seçilmiştir. Bölgenin Suriye gibi Türkiye toprakları üzerinde hak talep eden bir devlet ile sınır olması bu tedbir ve tecrübeyi valilerde aranmasında önemli bir etken olmuştur. Hatay valileri sahip oldukları bu makamda kaldıkları süre içerisinde son derece aktif ve girişken bir rol oynamış, şehir halkıyla son derece yakın ilişki içerisinde olmaya özen gösterilmiştir. Bu açıdan bakıldığında Hatay valilerinin yetkileri büyük oranda hükümetlerin verdikleri tavizlerle donatıldıkları dikkat çekmektedir. Ülkenin iç kesimlerindeki valilere verilmeyen destekler, Hatay'da valiler için sıradan meseleler olmuştur. Bu yönüyle Hatay valileri gerek siyasette ve gerekse iç politikada daima önemli bir yer işgal etmişlerdir.

Bu makalede Hatay valilerinin atanma ve azil dönemleri dikkate alınarak yaptıkları icraatlar hakkında kısa bilgiler verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hatay, Vali, Türkiye, Suriye.

* Okul Müdürü, Saçaklı İlkokulu, aslar-25@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-0325-4893

** Öğretmen, Akçaova Haldun Tınaztepe İlkokulu, Esinbilgin7@gmail.com, Orcid: 0000-0003-2309-0515

*** Okul Müdürü, Fatih İlkokulu, mhtgungor@gmail.com, Orcid: 0000-0003-0223-273X

Abstract

Hatay Province, which was established after the Hatay State dissolved itself and annexed it to the Republic of Turkey in 1939, has been governed by governors since 1942. Due to the fact that it coincided with the beginning of the Second World War, the governors of Hatay were chosen from among the most cautious and experienced people compared to the other regional governors of the country. The fact that the region is bordered by a state claiming rights on Turkish territory, such as Syria, has been an important factor in seeking this measure and experience from the governors. The governors of Hatay played a very active and enterprising role during their stay in this office, and it was taken care to be in close contact with the people of the city. From this point of view, it is noteworthy that the powers of the governors of Hatay are largely equipped with concessions made by the governments. The support not given to the governors in the inner parts of the country has been a common issue for the governors in Hatay. In this respect, the governors of Hatay have always occupied an important place both in politics and in domestic politics.

In this article, brief information will be given about the actions of the governors of Hatay, taking into account the appointment and dismissal periods.

Keywords: Hatay, Governor, Turkey, Syria.

Giriş

16 Mayıs 1916'da İngiltere ile Fransa arasında gerçekleştirilen Sykes-Picot Antlaşması, Suriye ve çevresindeki şehirlerin tamamının işgalini ve bu ülkelerin mandası altına alınmasını içermektedir. Savaşın sonuna doğru kurulmuş olan Milletler Cemiyeti tarafından ilan edilen 22. Madde, işgal altındaki ülkelerin hangi şartlar dâhilinde manda rejimine alınacağını içermektedir. Bu maddeye istinaden Suriye ve sonradan Hatay olarak haritalandırılan bölge 28 Haziran 1919'da Fransız mandasına terk edilmiştir¹.

30 Ekim 1918 Mondros Mütarekesi sonrasında Yıldırım Orduları Komutanlığı tarafından boşaltılan Hatay bölgesinde çok geçmeden Anadolu'da kurulan müdafaa-i hukuk cemiyetleri oluşturulmuş ve milli bir mücadele ateşi yakılmıştır. 27 Ekim 1918'de henüz Mondros Mütarekesi imzalanmamışken Antakya'da Kurşunlu Han'da Türk bayrağı indirilerek ilan edilen Arap Hükümeti bayrağının çekilmesi bu mücadelenin hiç de kolay olmayacağını göstermiştir². Arapların bu kalkışması 24 Kasım'da İbrahim Henano'nun başkanlığında resmen ilan edilmiş olsa da 27 Kasım

¹ Erngünöz Akçora, "Hatay'ın Anavatan'a İlhakının Türk Dış Politikasındaki Yeri", Atatürk Araştırmaları Merkezi Dergisi, Sayı:32, Ankara 1995, s. 380.

² Mehmet Tekin, Hatay Tarihi, Antakya 1993, s. 96-98.

1918’de Beyrut’taki Fransa Yüksek Komiserliği bir kararname çıkararak Antakya ve Reyhanlı’yı da içerisine alan ve İskenderun merkezli “Sancak” özerk belgesinin kuruluşuyla akamete uğramış oldu³.

Fransızların bu adımı Türkleri ne kadar rahatsız etmiş ise, Arapları da o derece rahatlatmıştır. Ancak işgal, bu tarihe kadar hiçbir taşkınlığa sebep olmamış olan Türk tarafında tepkiyle karşılanmış ve Mayıs 1919’dan itibaren ilk direniş faaliyetleri başlatılmıştır⁴. Türk ve Arap vatanseverleri bir araya gelerek, işgalin getireceği sıkıntıları ve tutsaklığı iyi değerlendirmek suretiyle davanın sadece irki bir mesele olmadığı, yekvücut yürütülmesi gerektiği üzerinde anlaşmaya vardılar. Kral Faysal taraftarları Suriye’de, Türkler ise Sancak’ta başlattıkları mücadele sonucunda Ahmet Türkmen idaresinde “Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti” kurulmasını sağlamıştır. Bu cemiyet ve içerisinde barındırdığı birçok Türk ve Arap kökenli çeteler Sancak’ın Fransız işgalinden kurtulabilmesi için hem kanını hem de malını telef etmekten çekinmedi⁵.

25 Nisan 1920’de San Remo Antlaşması ile Suriye Fransız manda yönetimine alınca Antakya ve çevresi de Fransız mandasının bir parçası haline getirilmiştir. Milli hükümetin bütün itirazlarına ve Misak-i Milli dayatmalarına rağmen, savaşın galipleri sınırları çizerek, Türk yurdunu parçalamak için gereken adımları atmış olsalar da, yeni Türkiye Cumhuriyeti, Sancak davasını “Hatay” davasına dönüştürerek, buradaki Türkleri yalnız koymayacağını bütün dünyaya ilan etti⁶.

Birinci İnönü Zaferi’nden sonra artık Anadolu’da bir işlerinin kalmadığına kanaat getiren Fransa, Türkiye ile kalıcı bir anlaşma yapmak ve Anadolu macerasına son vermek istiyordu. İki taraf 20 Ekim 1921’de masaya oturarak, Yusuf Kemal Bey-Franklin Bouillon’un imzaladığı, 13 maddelik Ankara Antlaşması, gelecekte Hatay olarak anılacak bölgenin de kaderini belirlemiş oluyordu⁷.

Bu anlaşma sadece Sancak veya Antakya için önemli değildi. Türkiye Cumhuriyeti bu sayede Adana, Mersin, Tarsus, Kilis ve Antep’in Cumhuriyet topraklarına katılmasını temin etmiş, Hatay’ın ise bir süreliğine de olsa Fransa mandasına terkedilmesine göz yummuştur⁸.

Anlaşmanın imzalanmasından sonra 2 Kasım 1921’de Tayfur Sökmen ve arkadaşları Türkiye’ye gelerek Mustafa Kemal Paşa ile görüşmüş ve Sancak’ın Misak-ı Milli sınırları dışında bırakılmasından duydukları rahatsızlığı dile getirmişlerdi. Kendilerine verilen cevap "Memleketimizin içinde didiştığı davaları biliyorsunuz, dünya bizimle muhasama halinde... böyle bir zamanda Avrupa'nın büyük devletlerinden birisi olan Fransızlarla bir anlaşma yaptık. İşgal ettikleri

³ Tekin, *a.g.e.*, s. 97-98.

⁴ Akçora, *a.g.m.*, s. 382.

⁵ Akçora, *a.g.m.*, s. 383.

⁶ Şinasi Sönmez, “İkinci Dünya Savaşı Öncesi İngiliz-Fransız-Türk İttifakının Fransız Basınına Yansımaları (1939)”, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Sayı: 63, Güz 2018, s. 280.

⁷ Ayhan Öztürk, “Milletlerarası Antlaşmalar ve Türk - Fransız Antlaşmaları (TBMM Hükümetinin Tanınması ve İlk Siyasi Zaferi)”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 5, Kayseri 1994, s. 124-127.

⁸ İsmail Soysal, Türkiye’nin Siyasal Andlaşmaları, C.I, Ankara 1983, s. 50.

Adana, Mersin, Osmaniye, Kilis, Antep'i tahliye edecek ve bize harp malzemesi de verecekler. En mühimi Mersin Limanı'nı bize iade edecekler. Bu arada İskenderun Sancağı ve havalisinin de tahliyesi üzerinde büyük gayret sarf ettikse de, şimdilik bir şey yapamadık. Ancak orası için hususi bir idare tatbik edeceklerini taahhüt altına alabildik. İnşallah ileride sizleri de kurtaracağız. Şimdi memleketinize giderek çalışırsınız".⁹ olmuştur. Mustafa Kemal Atatürk, Tayfur Sökmen'e bu ifadeleri kullanırken bir idealden, bir gelecekte haber verme tarzı ve üslubu kullanmakta ve ye'se düşülmemesi hususunda muhataplarını uyararak, son derece kararlı bir duruş sergilemekteydi.

Bu kararlı duruş, Hatay'da da muhataplarını oluşturdu. Hatta 15 Mart 1923'te Mustafa Kemal Atatürk'ün Adana ziyaretini fırsat bilen Hataylı gençler göğüslerinde İskenderun ve Antakya pankartlarıyla huzura çıkarak nümayişte bulunarak Atatürk'e; "Büyük Gazi, bizi de kurtar! Beşikteki çocuklarımız öldürülüyor. Yurdumuz, yuvamız dağıldı. Bizi de hürriyete, Anavatan'a kavuştur." ¹⁰ diyorlardı. Bu sözler üzerine Atatürk, Hatay'ı temsil eden bu topluluğa seslenerek: "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalmaz. Günü gelecek, siz de kurtulacaksınız."¹¹ diyerek, 2 Kasım'da Tayfur Sökmen'e verilen sözün unutulmadığı bir kez daha vurgulanmıştır.

1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin yapıldığı dönemlerde Almanya'da büyük bir güç olarak ortaya çıkan Adolf Hitler Avrupa'da uyguladığı saldırgan politikalarla büyük tedirginlik sebebi olmuştu. Avrupa'nın büyük güçleri İngiltere ve Fransa bu güç karşısında ne yapacaklarını düşünürken, Türkiye cephesinde Mustafa Kemal Atatürk Alman yayılcı siyasetinin Fransızlar ile çözüme kavuşturulamamış sorunların çözümü için önemli bir fırsat sunduğu düşüncesindeydi.

Almanya'nın Avrupa'da savaş rüzgârları estirdiği dönemde 9 Eylül 1936'da yapılan ve 22 Aralık 1936'da yürürlüğe giren bir anlaşma ile Fransa, Suriye üzerindeki bütün haklarını yeni kurulan Suriye Hükümeti'ne devrederken, Sancak'ın haklarını da Suriye'ye devretmiş oluyordu¹². 20 Ekim 1921'de yapılan Ankara Antlaşması'yla ayrı bir varlık olarak tanınan İskenderun Sancağı'nın Türkiye'nin rızası dışında Suriye'ye devri Türkleri oldukça rahatsız etmişti¹³. Mustafa Kemal Atatürk, Dışişleri bakanı Tefik Rüşti Bey'i 2 Ekim 1936'da Cenevre'de toplanan Milletler Cemiyeti'nde dile getirmek üzere görevlendirdi. Heyet içinde bulunan Şükrü Kaya, Fransa ve Suriye arasında imzalanan anlaşmanın Türkiye'nin çıkarlarına ters düştüğünü, meselenin Fransa ile

⁹ Esin Dayı, "Hatay Devleti ve Hatay'ın Anavatan'a Katılması", A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı: 19, Erzurum 2002, s. 332.

¹⁰ Dayı, *a.g.m.*, s. 333.

¹¹ Dayı, *a.g.m.*, s. 333.

¹² Şerife Yorulmaz, "Fransız Manda Yönetimi Döneminde İskenderun Sancağı (Hatay)'ın Sosyo-Ekonomik ve Siyasal Durumuna İlişkin Bazı Kayıtlar (1918-1939)", Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 22, Ankara 1998, s. 233.

¹³ Yorulmaz, *a.g.m.*, s. 234; Mehmet Gönübol-Cem Sar, Atatürk ve Türkiye'nin Dış Politikası (1919-1938), İstanbul 1963, s. 132-134.

diplomatik yollardan halledilmesi gerektiğini dile getirdi¹⁴. 9 Ekim 1936'da Fransa'ya verilen nota ile Suriye ile Lübnan'a verilen bağımsızlığın, İskenderun'a da verilmesi istenmiştir. Bu nota reddedilince 1 Kasım 1936'da Mustafa Kemal Atatürk Fransa'ya yönelik "Bu sırada milletimizi gece ve gündüz uğraştıran başlıca büyük mesele, gerçek sahibi öz Türk olan Antakya ve İskenderun ile yöresinin mukadderattır. Bunun üzerinde ciddi olarak kesinlikle durmak zorundayız. Kendisi ile dostluğa her zaman önem verdiğimiz Fransa ile aramızdaki tek ve büyük mesele budur. Bu işin gerçeğini bilenler ve hakkı sevenler, ilgimizin şiddetini ve samimiyetini iyi anlarlar ve tabii görürler."¹⁵ ultimatom niteliğinde bir konuşmayı yapmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk konuşmanın hemen ertesi günü Tayfur Sökmen'i çağırarak, "Sökmen, bugünden itibaren davaya resmen el kondu. Antakya İskenderun ve havalisinin ismi bundan böyle Hatay'dır. Cemiyetinizin adını Antakya-İskenderun Muavenet-i İslamiye Cemiyeti'den "Hatay Hâkimiyet Cemiyeti" şekline dönüştürün ve faaliyetini bu isim altında yürütün." diyerek, Hatay davasının nasıl yürütüleceğine dair bir dizi direktifler verdi¹⁶.

Mustafa Kemal Atatürk, Tayfur Sökmen'e vermiş olduğu bu izahat aslında Fransızların köşeye sıkışmaya başladığı bir dönemde, doğrudan Fransız diplomasisinin kalbine hükmedilebileceğini göstermesi açısından büyük önem taşır. Atatürk'ün bu diplomatik atağı Fransa tarafından 10 Kasım 1936'da bir nota ile cevaplandırılmıştır. Notada talep edildiği gibi Sancak'a da bağımsızlık verilmesi halinde Suriye'nin parçalanabileceği iddia edilmiştir. Türk tarafı işin peşini bırakmaya pek niyetli olmadığını gösterince, Fransa, 8 Aralık 1936'da meseleyi Milletler Cemiyeti'ne götürmeyi teklif etmiştir. Türkiye'nin de onayı ile konu 14-16 Aralık 1936'da Milletler Cemiyeti'nde ele alındı¹⁷. Milletler Cemiyeti'ne Tefvik Rüştü Aras başkanlığında bir heyet gönderildi. Henüz heyet cemiyete intikal etmemişken Cemiyet konseyi Hatay için üç kişilik bir gözlemci kurulu görevlendirdi. Kurul Hollanda, Norveç ve İsviçre'den delegelerle oluşturuldu. Kurul Ocak 1937'de Sancak'ta göreve başladı. Bunun üzerine Atatürk harekete geçerek 6 Ocak 1937'de İstanbul'dan Eskişehir'e geçti ve burada yaptığı bir toplantıdan hemen sonra Afyon üzerinden Konya'ya hareket etti. Yolda yanındakilere "Ben, memleketi hiçbir zaman savaşa sürüklemem, fakat Hatay sorunu benim vazgeçilmez bir davam olmuştur. Gerekirse bunu kendi başıma halletmek için zorda kalırsam hemen Devlet Başkanlığı'ndan ve hatta mebusluktan istifa ederim. Serbest bir yurttaş olarak bu işlerde çalışan arkadaşlarla beraber Hatay topraklarına geçerim. Oradaki mücahitlerle ve

¹⁴ Dayı, *a.g.m.*, s. 333.

¹⁵ Dayı, *a.g.m.*, s. 334.

¹⁶ Tayfur Sökmen, *Hatay'ın Kurtuluşu için Harcanan Çabalar*, Ankara, 1978, s. 95.

¹⁷ Gönlübol-Sar, *a.g.e.*, s.135

anavatandan kaçıp gelerek bize katılacak olan kuvvetlerle sorunu yerinde ve içerden çözmeye çalışırım.”¹⁸ diyerek meseleye verdiği ehemmiyeti ortaya koymak lüzumu hissetmiştir.

Nitekim 11 Ocak 1937’de Milletler Cemiyeti’nin gözlemcileri Türk milletinin Hatay davasına vermiş olduğu ehemmiyeti gözler önüne serecek büyük bir nümayişe şahit olurken, karşıt gösterilerde toplanılan zoraki kalabalıkların esamesi bile okunamadığından, gözlemciler durumu açıkça cemiyette dile getirmek durumunda kaldılar. Cemiyet, 20 Ocak 1937’de tekrar toplanmak zorunda kaldı. Bu toplantı sonrasında 26 Ocak’ta İngilizlerin teşebbüsüyle taraflar arasında prensipte bir anlaşma ortaya konulmuştur. Bu anlaşmaya göre; İskenderun ve Antakya içişlerinde tam bağımsız fakat Suriye ile gümrük birliği olan yeni bir yapıya dönüştürülecekti. Dışişleri ise bazı şartlar dâhilinde Suriye’ye tabi olacaktı. Türkçe Resmi dil olacak, diğer dillerin kullanılmasının şartları ise cemiyet meclisi tarafından tespit edilecekti. Türkiye ve Fransa garantör devletler olarak Sancak’ın toprak bütünlüğünü temin edecekti¹⁹.

Garantör ülkelerin kim olacağı hususu iki taraf arasında netleşince Türkiye hemen harekete geçerek, Türkiye Suriye sınırının oluşturulmasını Fransa’dan talep etmiştir. Cemiyet Meclisi yeni bir komite oluşturarak 25 Şubat’ta Sancak’a gönderilmiştir. İki ülke tasarılarını inceleyen komite, hem anayasayı hem de sınırların nasıl belirleneceği üzerinde çalışmıştır. Bu çalışma sonucunda 29 Mayıs 1937’de Sancakın milli bütünlüğünü teminat altına alan ve Türkiye-Suriye sınırını tespit eden anlaşma yapılarak Cemiyet Meclisi tarafından onaylandığı görülmektedir. Bu tarih itibariyle Sancak diğer adıyla Hatay, içişlerinde serbest, dış işlerinde Suriye’ye bağlı bir varlık olarak doğmuş oldu.

Bu durum Suriye’de hoş karşılanmamıştı. Fransa üzerine yoğunlaşan baskılar iki toplum arasında gerginliğe sebep olunca rahatsızlık Türk-Fransız ilişkilerinin gerginleşmesine sebep olmuştur. Bu hususta Mustafa Kemal’e uluslararası toplum liderleri tarafından yapılan serzenişlere 29 Ekim 1937’de Atatürk “Ben toprak büyütme taraflısı değilim; barış bozma alışkanlığım yoktur. En çok anlaşmaya dayanan hakkımızın istekçisiyim. Onu almasam edemem. Büyük Meclis'in kürsüsünde milletime söz verdim. Hatay’ı alacağım! Milletim benim dediğime inanır. Sözümü yerine getiremezsem onun huzuruna çıkamam, yerimde kalamam. Ben, şimdiye kadar yenilmedim, yenilemem, yenilsem bir dakika yaşayamam. Bunu bilerek ve sözümü mutlaka yerine getireceğimi düşünerek, benim dostluğumu lütfen bildiriniz ve doğrulayınız.”²⁰

1938 yılı Fransa ve Türkiye arasında Sancak sorununa çözüm bulma arayışlarıyla geçti. Bu uzlaşma arayışlarında şüphesiz Avrupa’da ortaya çıkan Alman tehlikesinin katkısı büyüktür. Giderek büyümekte olan Alman tehdidi, yarıda kalan görüşmelerin 20 Haziran 1938’de yeniden başlamasını

¹⁸ Hamdi Selçuk, Hatay’ın O Günleri, İstanbul, 1971, s. 77-78.

¹⁹ Sönmez, *a.g.m.*, s. 282; Dayı, *a.g.m.*, s. 337.

²⁰ Dayı, *a.g.m.*, s. 337-338.

sağladı ve 3 Temmuz 1938’de iki ülke arasında askeri ağırlıklı bir anlaşma yapıldı. Bir gün sonra da İngiltere’nin arzu ettiği şekilde 4 Temmuz’da Türkiye-Fransa arasında dostluk anlaşması imzalandı. Gelişmeler Türk-İngiliz ve Fransız anlaşmasına doğru ilerlerken, 2 Eylül 1938’de Hatay Meclisi, 6 Eylül 1938’de ise Hatay Anayasası onaylanarak “Hatay Devleti” resmen kuruldu²¹.

Türkiye Cumhuriyeti’ne Katılıştan 1980 İhtilaline Hatay Valileri ve İcraatları

Şükrü Sökmensüer (24.07.1939 - 08.02.1942)

1891 Yugoslavya/Üsküp’de doğan Şükrü SÖKMENSÜER bakanlık ve milletvekilliği yapmış olmasının yanı sıra çeşitli askeri görevlerde bulunmuştur.1912 yılında Harp Akedemisini bitirerek, kurmak subay olarak göreve başlamıştır.1923 yılında ordudan ayrılarak, 1934-1939 yılları arasında Emniyet Genel Müdürü olarak görev yapmıştır.1939 yılında ise Hatay Valisi olarak atanmış olup bu görevi 1942 yılına dek sürdürmüştür.Hatay Egemenlik Cemiyetinin İstanbul’a taşınması ile oraya artanan ilk vali olma unvanını taşımıştır.

Sökmensüer, 1942 yılında Erzincan ve daha sonra Gümüşhane milletvekilliklerine seçilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)’de görev almıştır. Recep Peker Başkanlığında kurulan hükümette İçişleri Bakanı olarak (1946-47) görev yapmıştır. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde ise milletvekilliği sona ermiştir. 1978 yılında İstanbul’da hayata gözlerini yummuştur.

Refik Şefik Soyer (13.02.1942-13.01.1944)

1889’da Niğde’de doğan Refik Şefik SOYER, asker, hukukçu, kamu yöneticisi, vali, XI. Dönem Niğde Milletvekili olarak görev yapmıştır. Baba adı Refik, anne adı Zarife’dir. Harp Okulu ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunudur. İdare ve Hukuk-Milli Savunma Vekâleti Zat işleri ve Üsera Şubeleri Subayı, Adana ve Dört Yol Havalisi Askerlik Şubeleri Subayı, Yalova Kaymakamı, Bursa, Kayseri, Hatay, İzmir, Konya Valisi ve Ticaret Vekâleti İaşe Müsteşarı görevlerinde de bulunmuştur. SOYER, Fransızca ve Almanca dillerine hakimdir.

Şefik Soyer, CHP’den XI. Dönem (27.10.1957-27-05.1960) Niğde Milletvekili seçilerek TBMM’de yasama çalışmalarına katılmıştır. 28 Ocak 1962’de hayatını kaybeden SOYER, bekar ve 5 çocuk babasıdır.

Nizamettin Ataker’in Valiliği (1944-1947)

Nizamettin Ataker, Reis’ül-Küttab (İmparatorluk Dışişleri Bakanı) Arif Efendi-zâde Raif Bey’in torunudur.²² Hüdevendigâr (Bursa) Vilayeti naiplerinden Ahmet Asım Efendi’nin oğludur. 1882 yılında Yanya’ya bağlı Ergiri kasabasında doğmuştur. Rehberi Maarifet ve Numunei Terakki

²¹ Sönmez, a.g.m., s. 284.

²² Ali Çankaya, Hasan Nizamettin Ataker, Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler, C. 3, Ankara 1968-1970.

İlkokullarından sonra Selanik, Halep, Vefa ve Bursa İdadilerinde eğitim görmüştür. 1906 yılının Haziran döneminde Mülkiyeyi iyi derece ile bitirmiştir. Fransızca, Arapça, Farsça, Arnavutça ve Rumca dillerine hakim olan ATAKER, 1910 yılında İstanbul Hukuk Fakültesinden de çok iyi bir derece ile şahadetname almıştır. İlk memuriyeti 27/ Kasım /1908 de Selanik Vilayeti Maiyet memurluğu ile başladı. İlk kaymakamlığı Nisan 1909 da Silivri Kazası'ndadır. Sonrada sırasıyla Temmuz 1910 Sındırğı, Ekim 1912 Çarşamba, Nisan 1913 Pirlepe, Aralık 1914 de Ayvalık ve sonra Ocak 1916 Bandırma, 13 Şubat 1918 Ünye, Ocak 1919 Giresun kazaları kaymakamlıklarında bulunmuştur.

Giresun kaymakamı iken, başlayan Kuvvay-ı Millîye hareketlerine müzahir olduğu gerekçesiyle Haziran 1919'da Damat Ferit Hükümeti tarafından azledildi. Bunun üzerine Erzurum'da bulunan Mustafa Kemal Paşa ile haberleşerek Paşa'nın çağırısına uyup Erzurum'a gitmiş ve Temsil Heyeti muhasebe ve işe işlerini yürütmeye memur olarak tayin edilmiştir. Temsil Heyeti ile birlikte Sivas'a oradan da Ankara'ya gelmiştir. TBMM Hükümeti'nin kurulmasından sonra Haziran 1920'de Genç Sancağı Mutasarrıflığına daha sonra 25 Temmuz 1920'de (4. 000) kuruş maaşla 2. Sınıf Mülkiye Müfettişliğine ve 1 Şubat 1922'de vekâleten ve 25 Nisan 1922'de asaleten Giresun Mutasarrıflığına tayin edilmiştir. Nizamettin Bey burada önce (5. 000) kuruş maaşla 29 Eylül 1923'te Sinop Sancağı Mutasarrıflığına tayin edilmiş, daha sonra 8 Ekim 1923'de Sancak Teşkilatının kaldırarak Sinop'un Vilayet haline gelmesiyle tayini Sinop Valiliği olarak değiştirilmiş ve Sinop Valiliğine yükseltilmiştir. Nizamettin Ataker, cumhuriyet döneminde Sinop İl'inin ilk Valisi olmuştur.²³

Nizamettin Ataker, ilk Sinop valiliğinde, şehri yeniden imar etmek için birçok çalışma yapmıştır. Bu çalışmaları sırasında kalelerle çevrili, yolları dar ve gayrı muntazam bir durumda şehrin, şehirlerarası yol güzergâhlarının tayini ve yolların yapımı işlerinde çalışanlara bizzat nezaret ederek bugünkü Sinop şehir içi ve şehirlerarası yollarının yapılmasına büyük katkı sağlamıştır. Nizamettin Ataker, Sinop valiliğinden sonra 12 Şubat 1927 tarihinde Van Valiliğine tayin edilmiş olup, kısa bir süre sonra 4 Ekim 1927 de Diyarbakır'a gönderilmiştir. 18 Şubat 1931'de ise El Aziz'e vali tayin edilmiş olup, buradaki başarılı çalışmaları sebebiyle, 3 Şubat 1933 de Urfa'ya gönderilmiştir. 2 Ağustos 1935 de Çanakkale'ye vali olarak atanan Nizamettin Ataker, 6 Şubat 1937 de 3. Umumi Müfettişlik Baş Müşavirliğine getirilmiştir. Bu görevi sırasında gösterdiği üstün başarı sebebiyle yeniden vali olarak görevlendirilmek üzere 30 Mayıs 1939'da Konya, ardından da 28 Aralık 1944'de Hatay Valiliğine tayin edilmiştir. Ülkemizdeki vilayet teşkilatında genel olarak 4 Genel

²³ Ali Çankaya, a. g. e. s. 1098

Müfettişlik bulunurken, 26 Temmuz 1947 Beşinci Müfettişliğin kurulması üzerine Nizamettin Ataker, merkezi Adana'da olan bu Genel Müfettişliğe atanmıştır.

Ankara'da hükümetin yaptığı görüşmeler sonucunda merkezi Seyhan olmak üzere İçel, Hatay, Maraş ve Gaziantep illerinden teşekkül eden Beşinci Genel Müfettişlik bölgesi Genel Müfettişliğine Hatay Valisi Nizamettin Ataker'in tayinine dair kararname yüksek tasdikten çıkmıştır. Bu suretle Nizamettin Ataker'in Beşinci Genel Müfettişliğine terfi edilmesi sonucunda Hatay valiliğine İçişleri Bakanlığı Müsteşar Muavini Fuat Yurttaş tayin edilmiştir. ²⁴

Nizamettin Ataker, Beşinci Genel Müfettişlik 'ten 30 Aralık 1947'de istifa ederek ayrılmıştır. Buna rağmen 18 Haziran 1948'de yeniden Diyarbakır Valiliğine tayin olunmuştur. Fakat muhtemelen yorgunluğu ve yaşı sebebiyle 20 Temmuz 1948'de emekliye ayrılarak, 1948 de İstanbul'a yerleşmiştir. Ataker 1962'de İstanbul'da hayata gözlerini yummuştur. ²⁵

Ali Fuat Yurttaş (1947-1950)

Vali Fuat YURTTAŞ, idare memuriyetlerinde sırasıyla Safranbolu, Marmaris Kaymakamlıklarında, Adana ve İzmir Umuru Hukukiye Müdürlüklerinde, İçişleri Bakanlığı Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü Muavinliğinde, İzmir Vali Muavinliğinde, Emniyet Genel Müdürlüğü Muavinliğinde, Hakkâri ve Gümüşhane Valiliklerinde bulunmakla beraber son vazifeleri İçişleri Bakanlığı Müsteşar Muavinliğinden de Hatay Valiliğine tayin olunmuşlardır.

Hikmet Kümbetlioğlu (1950-1951)

Merkezde Müfettiş Valiliği'ne tayin edilen Vali Ali Fuat Yurttaş 30 Haziran 1950 de saat 12.00 da Hatay'dan ayrılmıştır. Valiler arasındaki nakil ve tayinler bakanlar kurulunun kararından çıkmış olup bu değişikliklere göre, Hatay Valiliğine Elazığ Valisi olarak görev yapmış bulunan Hikmet KÜMBETLİOĞLU atanmıştır.

Vali Hikmet Kümbetlioğlu 25 Temmuz 1950'de Cumhuriyet Halk Partisi binasına giderek parti ileri gelenleriyle tanışmış ve hasbihalde bulunmuştur. Daha sonra Halkevini de ziyaret eden Hikmet KÜMBETLİOĞLU, kurtuluş müzesini gezmiş müze hakkında izahat alarak hatıra defterini imzalamıştır. ²⁶

²⁴ 08. 07. 1947, Atayolu Gazetesi, Sayı:1148, s. 1

²⁵ Nizamettin Ataker, hareket ve sözleri ile tanınmış ve hatıralarıyla yaşayan valilerdendir. Hatay'da 28. 01. 1944- 25. 07. 1947 tarihleri arasında valilik yapmıştır. Konya Valiliğinden sonra Beşinci Genel Müfettişliğe tayini sebebiyle Adana'ya gittiği ve Hatay'da İNÖNÜ ve ATAKER okulları, P. T. T. binası, ziraat Bankası, Samandağ'ı Plajı, Gazino ve Oteli, Antakya'daki bir kısım turistik tesisler Nizamettin Bey'in Hatay'da adını ibka eden başlıca eserlerdir (*Merkez valilerinden...*, a. g. e., s. 596-597).

²⁶ 26 Temmuz 1950, Atayolu Gazetesi, Sayı:2060, Sayfa:1

Vali Hikmet Kümbetlioğlu 'nun daire, amir, memur ve arzu eden vatandaşların kurban bayramı dolayısı ile ziyaretlerini halk evi salonlarında 26 Temmuz 1950 de sabah 10. 00 dan 12. 00'a kadar kabul ettiği öğrenilmiştir. ²⁷

Teftişlerde ve incelemelerde bulunmak üzere Vali Hikmet Kümbetlioğlu 13 Nisan 1951 de İskenderun'a gitmiştir. ²⁸

Rebii Karatekin (1951-1954)

Bir iki güne kadar aramızdan uğurlayacağımız Vali Hikmet Kümbetlioğlu'na yeni vazifesinde de başarılar dilerken, Hatay da onun yerini alacak olan Vali Rebii Karatekin'i yine bir devlet temsilcisi ve kanun adamı olarak karşılamaya hazırlanmış bulunduğumuzu açıklarız. ²⁹

İçişler Bakanlığınca Valiler arasında yapılacak değişikliklere ait yeni bir kararname hazırlandığı haber alınmıştır. Kararname gereğince 12 vali emekliliğe sevk edilmiştir. Bu arada Sivas Valisi Taki Gürkök, Ağrı Valisi Sakip Yurdakul, Hatay Valisi Rebii Karatekin ve Ankara Valisi Necati İlder merkez valiliğine nakledileceklerdir. Emekliliğe sevk edilenler arasında Niğde Valisi Hasip Kayhan İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı Osman Nuri Tekeli üç de Başmüfettiş bulunmaktadır.³⁰

Ankara 16 (Özel) İçişleri Bakanlığı gördüğü lüzum üzerine bazı valiler arasında yeniden değişiklik yapacaktır. Bu arada 30 hizmet yılını doldurmuş olan merkez memurları ile valiler ve idare amirleri emekliye ayrılacak ve halen vekâletle idare edilmekte olan Sivas valiliğine de yeni tayin yapılacaktır. Alınan bilgiye göre İçişleri Bakanlığı merkez valiliklerinden olumlu bir fayda elde edememiştir. Bunun için merkez valiliklerinin lağvi yönüne gidilecektir.³¹ Vali Karatekin, Hatay'dan ayrıldıktan sonra Seyhan Valiliğine tayin edilmiştir.³²

Celal İzgi (1954-1956)

Hatay Valisi Rebbi Karatekin, Ankara'da İller Bankası İdare Meclis Üyeliğine tayin olunmuştur. Yerine İstanbul Vali Muavinlerinden Celal İzgi'nin tayin edildiği ve her iki tayinin de yüksek tasdikten çıktığı öğrenilmiştir.

²⁷ 27 Temmuz 1950, *Atayolu Gazetesi*, Sayı:2062, Sayfa:3

²⁸ 14 Nisan 1951, *Atayolu Gazetesi*, Sayı:2279, Sayfa:1, Yıl:13

²⁹ 3 Mayıs 1951, *Atayolu Gazetesi*, Sayı:2293, sayfa:2

³⁰ 19 Ocak 1952, *Atayolu Gazetesi*, Yıl:13, Sayı: 2499, s. 2.

³¹ 17 Mayıs 1952, *Atayolu Gazetesi*, Yıl:13, Sayı:2596, s. 2

³² 13 Temmuz 1953, *Atayolu Gazetesi*, Yıl:13, Sayı:2636, s. 2.

Hatay DP toplantısından birkaç günden beri kulaktan kulağa fısıltı halinde yaydıkları haber gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bu rivayetlere göre Hatay'dan Ankara'ya giden DP heyeti orada Cumhurbaşkanı'dan, Başbakan'dan, Bakanlardan Valinin değiştirilmesini istedikleri ve olumlu cevap aldıkları anlaşılmıştır. Yine bu toplantıdan, DP Hatay müfettişi Petev Aratın değiştirilmesi için aynı heyet söz almış bulunmaktadır.³³.

Hatay valiliğine tayin edilen İstanbul vali muavinlerinden Celal İzgi 11 Şubat 1954 saat 15. 30'da yeni vazifesine başlamak üzere Hataya geldi. Celal İzgi şehir girişinde otomobilinden inerek kendisini bekleyen mülki, askeri erkânı, partilileri, halkı selamlamış tören birliğini inceledikten sonra beraberlerindekiyle heyet konağına gelmiştir.³⁴.

Celal İzgi sınırda kaçakçılığın önlenmesi yolunda almış oldukları tedbirler ve bu tedbirler neticesinde elde edilen başarılarından dolayı Celal İzgi bir takdirname ile taltif edildi. Bu takdirname Bakanlar Kurulunca verilmiştir. Bakanlar Kurulunca "Celal İzgi'yi tebrik eder ve başarılarının devamını dileriz" denildi.³⁵.

Hatay ile ilgili meseleleri görüşmek üzere Ankara'ya giden Celal İzgi'nin başka bir vilayete tayin edileceği hakkında bir yanlış bilgi yayıldı. Bu haberin yalan olduğu ve Celal İzgi'nin temaslarını bitirir bitirmez Hatay'a döneceği resmi olarak bildirildi.³⁶.

Celal İzgi'nin vilayet makamı otomobili ile Urfa'dan gelmekte iken aracın aksi 3 yerden kırılmış ve şoförün soğukkanlılığı sayesinde otomobil devrilmekten kurtulmuş ve büyük bir kazanın önüne geçilmiştir.³⁷.

Ethem Yetkiner (1956-1957)

15 Eylül 1956 tarihli Hatay Gazetesi'nde çıkan habere göre Vali Celal İzgi Urfa Valiliği'ne terfian nakledilmiştir. Hatay Valiliği'ne de eski Emniyet Umum Müdürlerinden Ethem Yetkiner tayin edilmiştir.³⁸ Hatay Vilayet Valiliği'ne tayin edilen Ethem Yetkiner'in kısa hal tercümesi bildirisi şu şekildedir: Ethem Yetkiner 1912 yılında Rodos'ta doğmuştur. İstanbul Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra sırasıyla İstanbul maiyet memurluğunda, Bucak, Kuşadası, ve Oltu Kaymakamlıklarında, Mülkiye müfettişliklerinde, Kütahya Vali Vekilliğinde, Kocaeli Valiliğinde, İstanbul Emniyet ve Emniyeti Umumiye Müdürlüğünde, Konya ve Merkez Valilikleri'nde

³³ 25 Ocak 1954, Atayolu Gazetesi, Yıl:14, Sayı:3098, s. 1.

³⁴ 12 Şubat 1954, Atayolu Gazetesi, Yıl: 14, Sayı: 3114, s. 1.

³⁵ 2 Aralık 1955, Hatay Gazetesi, yıl: 1, Sayı:16, s. 1.

³⁶ 3 Nisan 1956, Hatay Gazetesi, yıl: 1, Sayı:121, s. 1.

³⁷ 14 Nisan 1956, Hatay Gazetesi, yıl: 1, Sayı:131, s. 1.

³⁸ 15 Eylül 1956, Hatay Gazetesi, Sayı:253, s. 1.

bulunmuştur.³⁹ 21 Eylül 1956 tarihli habere göre Hatay Valiliği'ne tayin edilen Ethem Yetkiner, Eylül ayının 26'sında İstanbul'dan vapurla hareket etmiştir. Ay sonuna doğru Hatay'da olacağı tahmin edilmiştir. ⁴⁰ Urfa Valiliği'ne naklen tayin edilmiş olan Celal İzgi, 25 Eylül günü saat 13'te uçakla İskenderun'a ve oradan Hatay'a gelmiş olacağı tahmin edilmiştir. Celal İzgi'nin yeni vazifesi başına gitmek üzere birkaç güne kadar Hatay'dan ayrılacağı öğrenilmiştir. ⁴¹ Urfa Valiliği'ne tayin edilmiş olan Celal İzgi 29 Eylül günü Hatay'dan ayrılacaktır. İzgi, Hatay'dan ayrılmadan evvel, mesai arkadaşlarına ve Hatay Halkı'na aşağıdaki mektubu tamim etmiştir. ⁴² “Urfa Valiliği'ne tayinim dolayısıyla bugünlerde vazifeden ayrılıyorum. Hatay Vilayeti'nde üç seneye yakın bir müddet çalıştığım resmi vazifeli mesai arkadaşlarıma bana yaptıkları kıymetli yardımları ve gösterdikleri müsbet gayretleri sayesinde memleketimize ve milletimize faydalı hizmetler ifa etmiş olduğumuza kani bulunarak büyük bir vicdan kalp huzuru içinde hepimize teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunarak Urfa'ya gidiyorum. Hatay Vilayeti kaza, nahiye ve köylerinde bulunan bütün vatandaşlarıma ve memur arkadaşlarıma arz veda eder ve hürmet hisleriyle hepsinin ayrı ayrı gözlerinden öperim.”⁴³

Yeni Vali Ethem Yetkiner 26 Eylül'de İstanbul'dan Vapurla hareket etmiştir. 29 Eylül 1956 tarihli habere göre Ethem Yetkiner 30 Eylül 1956 sabahı 9 raddelerinde Hatay'a varmış olacaktır. Vali Hatay Şehri'nin methalinde askeri merasimle karşılanacaktır. ⁴⁴ Vali Celal İzgi 29 Eylül sabahı saat 9'da Urfa'ya gitmek üzere Hatay'dan ayrılmıştır. Vali Konağı'nın önünde toplanan çok kalabalık bir halk kitlesi tarafından tevdi edilen İzgi, kendisini uğurlayanlarla ayrı ayrı meşgul olmuş ve bu vilayetten çok müsbet intibalarla ayrıldığını, İskenderun'a müteveccihen ayrıldığını, Hataylılar'ı ebediyen unutmayacağını beyan etmiştir. 29 Eylül 1956 günü veda ziyaretlerinde bulunan Vali, ezcümle Hatay Gazetesi idarehanesine uğramış ve hasbihallerde bulunmuştur. ⁴⁵

Hatay Valiliği'ne tayin edilmiş olan Ethem Yetkiner, 30 Eylül sabahı saat 9. 15'te Hatay'a gelmiştir. Şehrin methalinde askeri merasim, bando, mebuslar, daire rüesası, gazeteciler ve kalabalık bir halk kütlesi tarafından karşılanan Yetkiner vilayet konağına kadar kendisini karşılayanlarla birlikte yaya olarak yürümüştür. Vali Yetkiner, vali konağında çok kısa bir istirahatten sonra günlerden pazar olmasına rağmen, vilayet makamına giderek çalışmalara başlamıştır. Bu meyanda gazetelere de bir beyanatta bulunan Yetkiner ezcümle şunları söylemiştir: ‘Güzel Vilayetinizde vazife almış olmayı, şahsım için bir mazhariyet ve şeref telakki etmekteyim. Hatay Vilayet olarak feyizli bir inkişafın yolu üzerindedir. Daima iyiye ve daima güzele doğru hızla ilerlemektedir. Bu mevzuda

³⁹ 15 Eylül 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı:253, s. 2.

⁴⁰ 21Eylül 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı:258 s. 1.

⁴¹ 25Eylül 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı:261 s. 3.

⁴² 27 Eylül 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı: 263, s. 1.

⁴³ Hatay Valisi Celal İzgi tarafından verilen demeç (27 Eylül 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı:263, s. 1).

⁴⁴ 29 Eylül 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı: 256, s. 1.

⁴⁵ 29Eylül 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı: 265, s. 1.

muhterem halkımızla el ve gönül birliği yapmak birinci vazifem olacaktır. Hataylılar'ın buraya gelinceye kadar, İstanbul'dan itibaren geçtiğim her yerde bana karşı gösterdikleri nezaket ve samimi muhabbetin minnettariyım. Hatay Vilayeti'nin terakki ve tealisi, Hataylılar'ın refah ve saadeti en samimi dileğimdir. Yeni vazifeme bu duygular içinde başlıyorum. ⁴⁶.

Vali Ethem Yetkiner, 1 Ekim sabahı vilayet makamına giderek vazifesine başlamıştır. Valiyi sırasıyla Hatay mebuslarından Dr. Mithat Kuseyrioğlu, A. Fevzi Atahan, Şevket Sarıcalı, ve Abdullah Cilli, Belediye reis vekili, adliye erkanı, daire müdürleri ve erkanı , Demokrat Parti Vilayet İdare Heyeti Reisi, Ticaret ve Sanayi Odası Reisi, Banka müdürleri ve şehrin ileri gelenlerinden bir çok zevat makamında ziyaret etmiştir. Yeni vali Yetkiner, dahiliye mesleğine, İstanbul Vilayeti maiyet memurluğu ile başlamış ve sırasıyla Bucak, Kuşadası ve Olti kaymakamlıklarında, Seyhan ve İstanbul Bölgeleri mülkiye müfettişliklerinde, Kütahya, Aydın, Çankırı, Kocaeli, Konya Valilikleri'nde, İstanbul Emniyet Umum Müdürlüğü'nde bulunmuş ve Hatay Valiliği'ne tayin edilmiştir. ⁴⁷

Hatay Valiliği'ne verilen ikinci vali muavinliği kadrosuna Uşak Hukuk İşleri Müdürü Abdullah Mesut Uyanık tayin edilmiştir. ⁴⁸

Ahmet Topaloğlu (1957-1960)

Hatay valiliğine tayin edinmiş bulunan Ahmet Topaloğlu 27 Aralık 1957 tarihinde saat 15. 30 'da şehre gelmiş ve vilayet konağı önünde Mülki, Askeri, Erkan müesseseler ve esnaf teşekkülleri temsilcileri ile kalabalık bir halk kitlesi tarafından karşılanmış başında bando bulunan bir Jandarma kıtası tarafından selamlanmıştır. Vali karşılayıcıların birer birer ellerini sıkarak merasim kıtasını teftişten sonra doğruca makamına çıkmış ve burada da ziyaretleri kabul etmiştir. Vali, vazifeye başlaması münasebeti ile Hatay halkını hitaben basına şu beyanatta bulunmuştur. 26 Aralık 1957 de Hatay valiliği vazifeme başlıyorum. Daha evvelden bir kazasında vazife yapmak suretiyle tanıma fırsatını bulduğu Hatay vilayetine ve muhterem Hatay halkına hizmetten zevk duyacağım, dedi. Bu vazifelerimi yerine getirmem de muhterem Hatay halkının bana yardımcı olacağına inanıyorum. Şimdiden teşekkürlerimi arz eder. Hataylıları hürmetle selamlamıştır. ⁴⁹ Hatay'ın yeni valisi Ahmet Topaloğlu bu sabah İskenderun'a gelerek saat 14. 30 da şehre doğru hareket edecek ve buraya ulaşacak Vilayet Konağı önünde Daire Amir ve Müdürleri tarafından karşılanarak selamlandı. ⁵⁰

⁴⁶ 1 Ekim 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı: 266, s. 1.

⁴⁷ 1 Ekim 1956, *Hatay Gazetesi*, Sayı: 266, s. 2.

⁴⁸ 9 Nisan 1957, *Hatay Gazetesi*, Sayı: 468, s. 2.

⁴⁹ 26 Aralık 1957, *Hatay Gazetesi*, , Sayı: 728, s. 1.

⁵⁰ *Hatay Gazetesi*, , s. 2

Enver Saatçigil (1960)

Hatay Valisi Saatçigil 12/06/1960 Pazar günü teyyare ile İskenderuna gelmiştir. 51 Vilayet Valiliğine tayin edildiklerini daha önceki nüshalarımızda bildirdiğimiz Enver Saatçigil 12. 06. 1960 tarihinde uçakla İskenderun'a gelmiştir. Vali İskenderun'dan kısa bir konaklamadan sonra şehre gelmiş ve istirahate çekilmişlerdir. Vali Saatçigil, ertesi gün sabah vilayete giderek vazifeye başlamışlardır.

Vali Enver Saatçigil, Abdulgani Efendinin oğludur. 1917'de Diyarbakır'da doğmuştur. Diyarbakır lisesinde okumuş ve mülkiyeden mezuniyetini müteakip sıra ile İzmir'e bağlı Kızılbahçe, Bornova nahiye müdürlüklerinin yanı sıra Ermenek, Kulb ve Erbaş nahiyelerinde de görev almıştır. 1952'de de İzmir vali muavinliği yapmıştır. 1953'de Burdur valiliğine getirilen Saatçigil bundan sonra daha başka vilayetlerde Valilik yapmıştır.4 Hatay Antakya'yı çok beğenen Saatçigil Antakya'nın ihmal edildiğine dikkat çekmiştir. Hatay valiliğine tayinini müteakip 13 Haziran 1960'da şehre gelerek vazifeye başlamıştır. Enver Saatçigil, Hatay'ı ve bilhassa Antakya'yı ziyadesiyle beğendiğini fakat Antakya'nın her bakımdan geri kalmış olduğunu belediye hizmetlerinin gerekli şekilde yapılabilmesi için belediyenin mali durumun kifayetsiz olduğunu, su ve elektrik işlerinin de behemehal bir düzene konulacağını, esnafın sanayi sitesi mevzusunun ele alınacağını ve muhakkak her sanatkârın bir dükkâna sahip olacağını söylemiştir. Bütün Hataylılara teşekkürlerini belirten Vali her ihtiyacın karşılanması hususunda azami derecede gayret sarf edeceğiz demiştir.52 Milli Birlik Hükümetinin vilayetlerde valiler kazalarda kaymakamları Belediye Başkanlarını Deruhte edeceklerine dair aldığı karara uyarak Vali Enver Saatçigil 21.06. 1960 tarihinden itibaren Hatay belediye başkanlığı vazifesine atanmıştır.

Tevfik Doğan (1960)

Milli Birlik Komitesi Başkanlığınca Hatay Valiliğine tayin edilen Birinci Jandarma Tümen Kumandanı Tümgeneral Tevfik Doğan 30 Mayıs 1960 tarihinde vazifesine başlamış⁵³. Askeri Vali 2 Haziran 1960 tarihinde Hatay'da bulunan Banka Müdürlerini makamlarında kabul ederek kendileriyle görüşmüş.⁵⁴ Vali, vilayet Basın Bürosu Müdürlüğüne Kd. Binbaşı Saadettin Şehsuvaroğlu Müdür Yardımcılığına İnönü İlkokulu Başöğretmeni Latif Günal Hatay Askeri Valisi Tuğgeneral Tevfik Doğan tarafından tayin edilmiş.⁵⁵ Vali Tuğgeneral Tevfik Doğan 4 Haziran 1960 tarihinde Samandağ ve Yayladağı Kazalarına gitmiş tetkiklerde bulunmuş. Vali 7 Haziran 1960 tarihinde Reyhanlı Kazasında tetkiklerde bulunmuş. 7 Haziran 1960 tarihinde Vali Tuğgeneral Tevfik Doğan Kırıkhan ve İskenderun Kazalarına gitmiş halkla görüşüp gerekli tetkiklerde bulunmuş. 7 Haziran 1960 tarihinde Vali Tuğgeneral Tevfik Doğan Altınözü Kazasına gitmiş Halkla görüşüp

⁵¹ 11 Haziran 1960, *Hatay Gazetesi*, Sayı:1366, s. 1

⁵² 15 Haziran 1960, *Hatay Gazetesi*, Sayı:1369, s. 1

⁵³ 31 Mayıs 1960, *Hatay Gazetesi*, Sayı:1359, s. 1.

⁵⁴ 2 Haziran 1960, *Hatay Gazetesi*, Sayı:1367, s. 2.

⁵⁵ 13 Haziran 1960, *Hatay Gazetesi*, Sayı:1367, s. 1.

gerekli tetkiklerde bulunmuş. ⁵⁶

Muammer Ülger (1960-1964)

Hatay Valisi Emekli Tuğgeneral Muammer Ürgen, dün şehrimize gelmiş ve bu sabahtan itibaren il makamına giderek görevine başlamıştır. Vali saat 9'dan itibaren Antakya gazeteleri temsil heyetini kabul ederek kendileriyle tanışmış, gazetecilere “çok şirin bir şehir olan Hataya geldiğimden dolayı bahtiyarım. Yegane düşüncem Hatay'a yardım etmektir. Kısa zamanda icraatımızı gözlemlenizle gereceksiniz. Hatayın davalarını öğrenmeye çalışıyorum” demiştir. Vali daha sonra gazetecilerle beraber çalışacaklarını, gazetecilerle sık sık temas edeceklerini belirterek kendilerinden yardımcı olmalarını istemiştir. Vali Ürgen'e hoş geldiniz diyen gazeteciler, Hatay'daki görevinde de kendilerine başarılar dilediler. ⁵⁷

Vali Muammer Ürgen dün öğleden sonra Gazipaşa İlkokulu salonunda memurlarla bir tanışma toplantısı yapmış ve kendilerine inkılâp hükümetinin çalışma amacını izah etmiştir. Vali bu konuşmasında, vatandaşın işinin hiçbir suretle sürüncemede bırakılmaması, her memurun tam saatinde görevi başında bulunması, dürüst çalışılması, işlerin süratle bitirilmesi için azami gayret sarf edilmesi gerektiği söylemiş ve görevinden çıkması görülen memurun affedilmeyeceği belirtilmiştir. ⁵⁸

Hatay Valisi Muammer Ürgen ile röportaj yapmak üzere Vilayet konağının merdivenlerini çıkıyoruz heyecanlıyız. Çünkü ilk defa bir idare adamına sual soracak, cevap alacağız. Kendisinden randevu istediğimiz zaman işlerinin çokluğu içinde bizi bu kadar kısa zamanda kabul edeceğini tahmin etmiyorduk doğrusu randevu isteyişimizin ertesi günü kabul edileceğimizi beklerken bu isteğimizi yerine getiriyordu. Oysa hazırlığımız da tam değildi. Gerçi sorularımız belliydi ama sıraya koymakta hayli güçlük çekeceğimiz tabiydi. Vali Ürgen bizi güler yüzle karşıladı. Mesleğe yeni katılmış genç gazeteciler olduğumuz için bir ürkeklik vardı üstümüzde ama güler yüzü bu ürkekliğimizi bir çırpıda alıp götürdü ve tam deyimini ile gerçekçi ve anlayışlı bir idare amiri ile karşı karşıya olduğumuzu kavradık. Asker yüzündeki hatların altında şefkatin ve samimiyetin ışığını görmemek imkânsızdı. “Okuma aşığıyım” diye sözlerine başlayan Vali, rahat açık konuşması ve samimi azimli oluşuyla müsbet intibayla uyandırıyor. İlk bakışta burada yanılmamış olduğumuza bir saat on beş dakika süren sohbetimiz boyunca anladık ihmale uğradık. ⁵⁹

⁵⁶ 9 Haziran 1960, *Hatay Gazetesi*, Sayı:1364, s. 1.

⁵⁷ 11 Ağustos 1960, *Atayolu Gazetesi*, Yıl: 22, Sayı: 5065, s. 1.

⁵⁸ 12 Ağustos, 1960, *Atayolu Gazetesi*, Yıl: 22, Sayı: 5067, s. 2.

⁵⁹ 14 Eylül 1960, *Atayolu Gazetesi*, Yıl:22, Sayı:5095

Hakkı Albayrakoğlu (1964-1966)

İsmail Albayrakoğlu ile Ümmügülüm Hanım'ın oğludur. 1921'de Kemaliye'de doğdu. 1940'da Sivas Lisesini bitirdi. S. B. O. 'dan mezuniyetini müteakib 30 Haziran 1944'de İçişleri Bakanlığı stajyer memurluğuna tayin edilerek devlet hizmetine ve idare mesleğine girdi. 13 Ocak 1945'de nakledildiği Ankara Maiyyet memurluğunda Çankaya kaymakam refik ve vekilliğinde staj süresini doldurduktan ve kaymakamlık kursunuda bitirdikten sonra 26 Temmuz 1947'de kaymakamlığa terfi etti. 31 Temmuz 1947'de kaymakamlığa terfi etti. 31 Temmuz 1947'de anamur kaymakamlığına atandı. 6 Kasım 1947'de silah altına alındı; 30 Ekim 1948'de yedek teğmen rütbesiyle terhis edildi. 30. 11. 1948'de Haymana 29 Mart 1949 'da Nallıhan 8 Ocak 1951'de Ayancık, 16 Kasım 1951'de Iğdır⁶⁰ kaymakamlıklarına atanmış ve burada çalışmalar yapmıştır. ⁶¹

28 Kasım 1954'de Ankara emniyet müdürlüğü 1. Şubemüdürlüğüne 20 Mayıs 1955'de İskenderun kaymakamlığına getirildi⁶². görevinden 14 Aralık 1957'de merkeze alındı. İçişleri Teşkilatı'ndan ayrılıp Ticaret Vekaleti'ne geçti. 27 Mayıs 1960 Harekatından sonra Pozantı Kaymakamlığı kadrosuyla 13 Haziran 1960'da Tokat aynı kadro ile 14 Aralık 1964'de Hatay valiliklerine; 31 Ocak 1966'da yine pozantı Kaymakamlığı kadrosuyla İçişleri Bakanlığı Tedkik Kurulu emrine alınan valiler arasındadır. ⁶³ Son görevinde iken Haziran 1968'de CHP adayı olarak Tokat Belediye Başkanlığına seçildi. Tokat valiliğinde yapmıştır. Tokat valiliği sırasında erbaa olayında tahkikatda bulunmuş ve Mahir Kılıç'ın öldürülmediğini söylemiştir. ⁶⁴ Halen (Aralık 1969) bu görevdedir⁶⁵. Boşanmış dul olup 1 kızı 1 oğlu vardır. İngilizce bildiği kendi ifadesine atfen, sicilinde yazılıdır⁶⁶. Öğrendiğimize göre yeni Hatay Valisi İsmail Hakkı Albayrakoğlu Aydın'dan şehrimize Pazar günü gelecektir misafir Suriye heyetiyle halen Ankara da bulunan Muammer Ürgenin de perşembe günü dönmesi ve yeni görevine başlamak üzere cumartesi günü şehrimizden ayrılması beklenmektedir. ⁶⁷ Önceki gün şehrimize gelen İsmail Hakkı Albayrakoğlu dün sabahтан itibaren görevine başlamıştır. Vali ilk günü tebrikleri kabul etmiştir. ⁶⁸

⁶⁰ 08. 11. 1952, Dil Gazetesi, Sayı: 36, s. 1

⁶¹ 06. 12. 1952, Dil Gazetesi, Sayı : 60

⁶² Amerikalı mühendisler Türk işçisinden çok memnun hele aradaki bazı arızalarda Türk işçisinin Amerikan malumatı parçaların benzerini tam bir kudret ve dirayetle yapmalarını hayranlıkla belirtiyorlar İskenderun'un genç kaymakamı Hakkı Albayrakoğlu'nun gösterdiği anlayış ve müzaheret ise yabancı uzmanları işe bağlayan diğer bir unsurdur. (14. 01. 1957, Milliyet Gazetesi, s. 3).

⁶³ 14. 01. 1966, Milliyet Gazetesi, s. 7

⁶⁴ 29. 04. 1962, Milliyet Gazetesi, s. 7

⁶⁵ Tokat Yüksek seçim kurulu tokatta AP'den Belediye Başkanı seçilen Mesrur Güreñç'in başkanlığını iptal etmiş ve CHP adayı eski Vali Hakkı Albayrakoğlunun başkanlığını onaylamıştır (27. 06. 1968, Milliyet Gazetesi, s. 3).

⁶⁶ Ali Çankaya, *Mülkiye Tarihi Ve Mülkiyeler*, Mars Matbaası Yayınları, Ankara 1968-1969, s. ????

⁶⁷ 08. 12. 1964, Atayolu Gazetesi, Sayı:7287, s. 1.

⁶⁸ 15. 12. 1964, Atayolu Gazetesi, Sayı:7290, s. 2.

Sabah saat 8 de başlayan gezi sırasında Altınözü ve Yayladağı'nda çeşitli incelemelerde bulunuldu. İl genel meclisinin geçtiğimiz Perşembe günkü oturumunda, Türkiye Kuvayı Milliye Gazileri Cemiyeti Antakya şube başkanlığı ve Erzin Mücahitler şubesinin yardım isteği de görüşülmüş ve gündemin diğer maddelerindeki isteklerle birlikte ilgili komisyonlara havale edilmiştir. Müzakereler sırasında üyeler okulu olmayan köyler üzerinde de durmuşlar, bunlardan Dört Yol Kızlarçayı köyünde üç öğretmenli 150 öğrencinin tek dershanede ders yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu arada Yayladağı Sebenoba köyüne bağlı gözen çiftliğinin bu köyden ayrılarak müstakil köy olma isteğine karşı muhtarlığın bir yazısında okunmuş yazıda İl İdare Kurulu kararına uyularak çiftliğin bu yoldaki isteğinin reddedilmesi istenmiştir. Daha sonra meclis görüşmelerin yeterli olduğuna karar vererek izahname üzerindeki müzakereleri kapatmıştır. ⁶⁹

Vali Hakkı Albayrakoğlu cumartesi sabahı İskenduruna giderek ilçenin çeşitli sorunları üzerinde tetkiklerde bulunmuş ilgililerden bilgi almıştır. ⁷⁰

Şehrimizdeki ilk ve orta dereceli okul müdürleri milli eğitim müdürü Abdulkadir Ariç'in başkanlığında vali İsmail Hakkı Albayrakoğlu'nu ziyaret etmişlerdir. Ziyaret sırasında Albayrakoğlu ve müdürler eğitim öğretim ve çeşitli memleket meselelerine de değinmiş karşılıklı fikir teatisinde bulunmuşlardır. ⁷¹

Hatay senatörü Enver Bahadırılı ve milletvekili Bahri Bahadırılı dün sabah beraberlerinde CHP İl Başkanı Ahmet Rıza Eryılmaz olduğu halde vali hakkı albayrakoğlunu ziyaret etmiş ve kendisiyle bir süre görüşmüşlerdi. ⁷²

Vali Hakkı Albayrakoğlu dün sabah Bayındırlık Müdürlüğüne giderek bazı tetkiklerde bulunmuştur. Albayrakoğlu daha sonra il Bayındırlık Müdürü Lütfullah Tosyalı olduğu halde kapalı spor salonu ile yüzme havuzu inşaatını gezmiş Tosyalıdanbu konuda bilgi almıştır. Albayrakoğlu bu arada Hacı Hasan semti halkının içme suyu konusundaki şikayetlerini dinlemiş dilekleri tespit etmiştir. ⁷³

Vali Albayrakoğlu İskenderun'da yaptıkları basın toplantısından sonra AP ve CHP ilçe merkezlerini de ziyaret ederek başkan ve idare kurulu üyelerinin tayini müteakip yaptıkları tebrik ziyaretlerini iade etmiş ve ilçe merkezinde bir süre vatandaşlarla hasbıhallerde bulunmuştur. Vali partilerden sonra ziyaretlerine devam etmiştir. ⁷⁴

⁶⁹ 24. 12. 1965, Atayolu Gazetesi, Sayı: 7604, s. 1

⁷⁰ 20. 12. 1965, Atayolu Gazetesi, Sayı: 7600, s. 1

⁷¹ 16. 12. 1964, Atayolu Gazetesi, Sayı:7294, s. 2.

⁷² 18. 12. 1964, AtayoluGazetesi, Sayı:7296, s. 2.

⁷³ 19. 12. 1964, AtayoluGazetesi, Sayı:7297, s. 2.

⁷⁴ 15. 01. 1965, Hatay Gazetesi, Sayı:2439, s. 1.

Meclis üyeleri dün sabah 8’de Vali Hakkı Albayrakoğlu’nun başkanlığında köy yolları gezilerinin üçüncüsünü yapmışlardır. Ve açılan yollarla yapılan okulları incelemişlerdir. İlk önce Altınözü ilçesine giden üyeler öğleden sonra da Yayladağına giderek incelemelerine devam etmişler. Bu gezi sırasında Yayladağı sınır kapısında inşa edilen enformasyon binasını da görmüşlerdir. Meclis üyeleri fırsat buldukları taktirde Ramazan ayı içinde Samandağ ilçesi ile merkez ilçe köylerini de dolaşacaklardır. ⁷⁵

Bayramın ikinci gününden beri devam etmekte olan yağmurlar artık zararlı olmaya başlamıştır. Daha öncede bildirdiğimiz gibi Reyhanlı yolunda bir köprünün üstü uçmuş ve bu sebeple de yol trafiğe kapanmıştı. Bu mani ortadan kaldırılmış ve yol trafiğe açılmışsa da demir köprüyü geçtikten sonra yolun nispeten enginliği sebebiyle tahminen 500 metrelik asfalt sular altındadır: iki tarafın geniş hendeklerin bulunması sebebiyle yolun trafiğe tehlikeli olabileceği düşünülerek karayolu ile temasa geçilmiş ve yolun bu kısmında iki taraflı işaret noktalarının konulması bildirilmiştir.

Bu sebeple vali Hakkı Albayrakoğlu durumu tetkik etmek ve sular altında bulunduğu iddia edilen iki köyün kurtarılması hususunda ilgililerle temas etmek üzere dün Reyhanlı’ya gitmişlerdir.

⁷⁶

Nuri Teoman (1966-1967)

İlimiz valiliğine tayin edilen Antalya Valisi Nuri Teoman’ın şehrimize geleceği gün henüz belli olmamıştır. Emekli bir general olan Nuri Teoman’ın çalışkan ve imarcı bir insan olduğu onu bilenler ve yakından tanıyanlar tarafından söylenmektedir. Muamer Paşa gibi Hatay’ın İmarı işleriyle meşgul olacağı ve noksan bırakılmış, yarıda kalmış işleri tamamlayacağı gibi yeni eserlere de el atacağı tahmin edilmektedir. Diğer taraftan halen vazifelerine devam etmekte olan Vali Hakkı Albayrakoğlu evlerinde istirahat etmektedirler. Albayrakoğlu ayağından muzdarip bulunmaktadır. Geçen hafta ayağı burkulmuş bulunan Valiyin tedavi görmekte olduğu ifade edilmektedir. Geçmiş olsun deriz. ⁷⁷

Vali Belediye hizmetlerinde Belediye Reisimizle müzahir olacakları hususundaki beyanlarını nasıl bulduklarını sorduğumuz Belediye Reisimiz Necmettin Kuseyri bize şunları söylediler. Çok çalışkan ve enerjik Valiyin belediye hizmetlerinde bize müzahir olacakları hususundaki beyanlarını memnuniyetle karşılarım. Kendileri ile bu işlerin başarılmasında elele vererek çalışmayı bir zevk

⁷⁵ 24. 12. 1965, Atayolu Gazetesi, Sayı: 7604, s. 1

⁷⁶ 13. 02. 1965, Hatay Gazetesi, Sayı:2460, s. 1.

⁷⁷ 17 Ocak 1966, Hatay Gazetesi, Yıl;11, Sayı;2738

sayarım. Bizde bu hususta müzahir olacaklarını işittikçe ziyadesiyle mütehassis ve müteşekkiri olmaktayım. Bende kendi imkanlarımı icap eder ve lüzum görülürse zaman zaman Valiye emirlerine tahsis ederek müşterek çalışmayı diğer işlere de teşmil etmeye çalışacağım. Müşterek çalışmamızın müsbet semeresi muhakkak ki en kısa zamanda görülecektir. Vali Nuri Teoman Paşa'nın gerek komutan ve gerekse mülki amiri olarak vazife gördükleri yerlerde başarılı çalışmalarını hayranlıkla işitmiş bulunmaktayız. Hatay'ımıza da başarılı hizmetler ifa edeceklerinden emin bulunuyoruz. Bize karşı gösterdikleri alakadan dolayı kendilerine teşekkür ederim, dediler.⁷⁸ Vali Nuri Teoman Paşa Hatayımızı teşriflerini müteakip kendilerine hoş geldin ziyaretinde bulunanlara iadei ziyarete başlamışlardır. Bu cümleden olarak dün saat 14 de A. P. 'yi teşrif buyuran vali Nuri Teoman Paşa partililerle hasbihalde bulunmuşlardır. Müteakiben CHP'yi ve ardından da Baro ve Adliye'yi teşrif buyuran Valiye bu günde şehir dahilinde ziyaretlerine devam edecekleri bildirilmektedir. Antakya'daki ziyaretlerden sonra Valiye kazalara gidecekleri ve kaza illerine de iadeyi ziyarette bulunacakları söylenmektedir.⁷⁹ Bir Hitabede Bulunan Vali Seyircilere Huzur İçerisinde Maç Seyretme İmkânı Sağladılar. Muhterem Vali Nuri Teoman Paşa dün stadyuma teşrif buyurarak yapılan maçları izlemişlerdir.

İki maç arasındaki fasılda sporculara ve seyircilere hitaben Vali kendilerine şöyle demişlerdir: “Muhterem Hataylılar, Bende 13 sene futbol oynadım. Futbolu çok iyi bilirim. Spor bir karakter ve güç işidir. Sahada güzü fazla ve karakterli olan takım müsabakayı kazanır. Kazanana veya kaybedene hakarete hiç kimsenin hakkı yoktur. Atamızın son günlerini hasrettikleri sevimli Hataya geldiğime çok memnunum. Buranın her karış toprağında her taş ve ağaç altında atadan bir hatıra vardır. Atanın bize son armağanı olan Hataylılardan küfür ve hakaret işitmek istemiyorum. Aksine hareket edeceklere müdahale etmek zorunda kalacağım. Binaenaleyh beni anlamanızı ve aksi hareketlerden kaçınmanızı isterim dediler. Valiye bu konuşmaları stat da hazır bulunan muazzam kalabalığın büyük tezahüratına vesile verdi ve bu sayede halk huzur içerisinde bir maç seyretmek imkânı buldu”.⁸⁰

Tümgeneral Güventürk Paşa ve vali okulda gördükleri intizam ve mükemmeliyetten Mütehassis olmuşlar ve Takdirlerinin Bildirmişlerdir. Salı günü şehrimizi teşrif buyuran 7'nci kolordu komutanımız Tümgeneral Faruk Güventürk silah arkadaşı ve orduda daha önce tanışmış bulunduğu şehrimiz Ata Koleji kurucusu Samet Kuşçu ile görüşmek arzusunu izhar etmiştir. Güventürk Belediye'yi teşriflerinde Samet Kuşçu ile görüşmeler ve daha sonra Kolordu Komutanımız öğle yemeğini Kuşçu'nun kendileriyle yemesini arzu buyurmuşlardır. Jandarma Er Okulu

⁷⁸ 08 Şubat 1966, *Hatay Gazetesi*, Yıl;11, Sayı;2755

⁷⁹ 09 Şubat 1966, *Hatay Gazetesi*, Yıl;11, Sayı;2756

⁸⁰ 07 Şubat 1966, *Hatay Gazetesi*, Yıl;11, Sayı;2754

Gazinosunda verilen öğle yemeğini müteakip saat 13. 50' de Kolordu Komutanımız Faruk Güventürk ve bölgemizdeki kumandanlarla maiyetleri erkanı Ata Kolejini ziyaret etmişlerdir. Bu esnada Vali Paşa yanlarında Milli Eğitim Müdürü Abdülkadir Ariç olduğu halde gelmişler ve ziyaretleri aynı zamana rastlamıştır. General Güventürk, Vali ve kumandanlar kolej yöneticileriyle kolej öğretmenleri hep birlikte öğretmenler odasında samimi hasbihallerde bulunmuşlar ve olumlu çalışan özel okulların milli eğitim davasına yaptığı büyük hizmet ve yardım üzerinde durmuşlardır.

İlimiz içerisinde birisi İskenderun'da ve biriside şehrimizde olmak üzere iki kolejin kurulmasında öncü olan ve emeği geçen hemşerilerimiz Samet Kuşçu'ya teşekkür ve takdirlerini bildirmişlerdir. Daha sonra kolejin her öğretim bölümünden bir sınıfı görmek üzere koleji gezmeye başlamışlar, anaokulunda mini mini yavruların çalışmaları, şiirleri ve şarkıları ziyaretçilerin çok hoşuna gitmiştir. Bundan sonra ilkokulun 3'ncü sınıfına girmişler ve Güventürk öğrencilere şöyle bir soru sormuşlardır.

(Atatürk'ü sevmeyenler ayağa kalksın!)

Bu soruya karşı hiçbir öğrenci yerinden kalkmamış ve sorunun anlamını çok iyi kavradıklarını göstermişlerdir.

Henüz ilkokul 3'ncü sınıfında olan bu öğrencilerin adeta şaşırtmacalı bir zeka testi şeklindeki bu soru karşısında gösterdikleri kavrayış ve intikal gerek kolordu komutanımızı ve gerekse Valiyi çok mütehassıs etmiş ve vali kolej kadrosuna öğrencilerin yetiştirilme durumları dolayısıyla takdirlerimi izhar buyurmuşlardır.

Bundan sonra ortaokulda bir sınıf ve lise bölümünde diğer bir sınıfın tarih derslerine girişmiş öğrencilere sorular sorulmuş ve tarihi hasbihallerle faydalı açıklamalar kolordu komutanımız tarafından yapılmıştır.

En sonra ev işleri dersi gören orta son sınıfın derslerindeki çalışmaları izleyen ziyaretçiler kızlarımızın gösterdikleri başarıdan çok memnun kalmışlardır. Bu esnada gayet güzel bir şekilde hazırlanmış bir bebek takımının kolordu komutanı.

Köylü ailesine ve kardeş köy olarak seçilen bir okuldan yoksul bir öğrencinin velisine armağan edilmesini kolej yöneticileri ve sınıf öğretmeni teklif ve rica etmişlerdir.

Bu durumdan ziyadesiyle mütehassıs olan Kolordu Komutanımız memnuniyetle bu mütevazı ve fakat büyük manalı armağanı yoksul bir öğrenci velisine iletceğini ve teşekkürlerinin bu ev işi takımını hazırlayan kolej ortaokul son sınıf öğrencisi Nesrin Sarıcalı'ya ayrıca mektupla da teşekkürlerinin bildirileceğini buyurmuşlardır.

Saat 15. 15 e doğru kolejden ayrılan Kolordu Komutanımız ve Vali kolejin yöneticilerine ve öğretmenlerine teşekkürlerini bildirmişlerdir.

Kurulduğu günden beri daima üstün başarılar göstermiş bulunan kolejimizin bu başarısını bizde kutlar ve istikbal yolunda büyük bir irfan müessesesi olmasını candan dileriz. ⁸¹

Vali Nuri Teoman Paşa iadei ziyaret gezilerine devam etmektedirler⁸². Bu kapsamda Hac vazifesini ifaya giden Hacı namzetlerimizi götüren şirketlerin durumuna ve bu arada hacılarımızın tekrar yurda dönünceye kadar yol boyunca katlandıkları zorlukları tesbit ve gelecek senelerde bu zorlukların giderilmesi hususunda tedbir almak ve hacılarımızı rahata kavuşturmak amacı ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığından beş kişilik bir heyette ilk hacı kafilesi ile beraber hicaza gitmektedir.

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Müşaviri Osman Anıl başkanlığında ve Mahmut Arslanbaş, Özkan Çeşmeci, Ragıp Uzunoğlu ve Mehmet Anıl da müteşekkil heyet bu sabah Vali Nuri Teoman Paşayı makamlarında ziyarette bulunmuşlardır. Sadece Valiyi ziyaret etmek amacı ile şehrimize geldiklerini bildiren heyet kafiye iltihakla ilimizden ayrılmışlardır. İyi yolculuklar dileriz. ⁸³ Vali Nuri Teoman Paşa dün emniyet müdürlüğüne giderek emniyet mensupları ile bir sohbet toplantısı yapmışlardır. ⁸⁴

Adalet Partisi Merkez İlçe İdare heyeti dün Vali Nuri Teoman Paşayı Makamında ziyaret etmiştir. Diğer taraftan Şehrimizde bulunan Turizm Gazetesi Sahibi Özdemir Atalan da Valiyi makamında ziyarette bulunmuştur. ⁸⁵Vali Nuri Teoman Paşa dün liseyi etmiş ve gördükleri bazı noksanlıkların giderilmesi için ilgililere direktiflerde bulunmuşlardır. Vali bilhassa okuldaki disiplin ve intizam konusunda hassasiyet göstermiş ve bu meselede daha titiz davranılmasını okul müdürüne tavsiye etmiştir. ⁸⁶

Hasan Ferit Kubat (1967-1970)

İlimiz Valiliğine atanmış bulunan Edirne Valisi Hasan Ferit Kubat bu sabah şehrimizi teşrif buyurmuşlardır. Vilayete giderek göreve başlayan Vali saat 13:30'dan itibaren memurları kabule başlamışlardır. ⁸⁷

⁸¹ 18 Şubat 1966, *Hatay Gazetesi*, Yıl:11, Sayı:2764

⁸² 19 Şubat 1966, *Hatay Gazetesi*, Yıl:11, Sayı:2765

⁸³ 07 Mart 1966, *Hatay Gazetesi*, Yıl:11, Sayı:2778

⁸⁴ 20 Ekim 1966, *Hatay Gazetesi*, Yıl:11, Sayı:3062

⁸⁵ 26 Ocak 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı:3141

⁸⁶ 31 Ocak 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı:3145

⁸⁷ 6 Haziran 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı:3250

Gazetemiz sahibi Hasan Alibaba ve Neşriyat Müdürü Halil Akgül bugün saat 10:45 de Vali Kubat'ı makamında ziyaretle kendilerine hoş geldin dediler. Vali samimi hasbihallerde bulunan gazetemiz yöneticilerine Kubat şunları söylemiştir: Bu memlekette de her vatandaş eşit hakka sahiptir. Herkesin mesuliyeti bir diğerinden noksan değildir. Ben de aynı hakka sahibim. Vatandaşlarıma hizmetim için günün 4 saatinde, basının bana yardımcı olmasını ve hatta mürşit olmasını rica ederim. Ben vatandaşlarımı en iyi insanlar olarak tanırım ve onları her hizmetin en iyisine layık görürüm. Onun için gayretim daima bu yolda olacaktır. Bu benim için en büyük zevktir. Vatanını seven vatandaşına hizmetlerin en alasını yapan insandır. Vatandaşın dertlerini paylaşmak onu yanında onun hizmetinde bulunmak onu sevmekle mümkündür dedi. ⁸⁸ 2 Temmuz 1967 saat 12'de Vali Kubat'ı kaza Kaymakamları ve daha öncede Güven Partisi Hatay İl Başkanı Mahmut Mursaloğlu ziyaret etmiştir. ⁸⁹

Şehrimizle henüz kurularak büyük inkişaf kaydeden ilköğretmenler sendikası (İlksen) idare heyeti 4 Temmuz 1967 de Vali Kubatı makamında ziyaret etmiştir. Vali Öğretmenlere sıcak alaka göstermiş ve kendileri ile samimi hasbihallerde bulunmuştur. Vali Öğretmenlere mesleklerinin ulviliğinden ve bilhassa İlkokul Öğretmenliğinin öğrenci üzerindeki etkisinden bahsetmiş ve lokallerini behemehal ziyaret edeceklerini açılıştta bulunamamaktan üzüntü duyduklarını bildirmişlerdir. İlksen İle Heyeti Valinin bu yakın alakasından ziyadesiyle müteessir olmuşlardır. Şehrimizde bulunmakta olan Adalet Partisi Milletvekili Avukat Doktor Sabahattin Adalı dün sabah vilayete giderek Valiyle bu ziyaret sırasında bir görüşme yapmıştır. ⁹⁰

12 Eylül 1967 de şehrimizi teşrif buyuran Kolordu Komutanı Tuğgeneral Behçet Özdemir valiyi makamında bir nezaket ziyaretinde bulunmuştur. Komutana bu ziyaret sırasında 39 Tümen Komutanı Atıf Erçikanla Gaziantep Seyyar Jandarma 23 Tugay Komutanı refa etmişlerdir. ⁹¹ Şehrimizi şereflendirmiş bulunan ve dün geceyi Harbiye Çınar Otelinde geçiren Milli Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu beraberinde Samsun Milletvekili Selahattin Kılıç olduğu halde bugün saat 9, 30 da vilayette valiyi makamında ziyaret ederek hasbihallerde bulunmuştur. Topaloğlu ve Kılıç bilahare belediyeye giderek bir nezaket ziyareti yapmışlardır. Belediye başkanı kendilerini karşılamış ve samimi hasbihallerde bulunmuşlardır. ⁹²

Meclisin bayram tatiline girmesi sebebiyle seçim bölgesine gelen ve seçmenlerle temaslarda bulunmak üzere dün şehrimize teşrif eden Milletvekili Vali Şemsettin Mursaloğlu dün vali Kubat'ı

⁸⁸ 10 Haziran 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı:3254

⁸⁹ 3 Temmuz 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı:3276

⁹⁰ 12 Ağustos 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı:3311

⁹¹ 13 Eylül 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı:3338

⁹² 25 Mayıs 1968, *Hatay Gazetesi*, Yıl:13, Sayı:3549

makamında ziyarette bulunmuşlardır. Vali Mursaloğlu 7 Mart 1968 de akşama doğru şehrimizden ayrılarak İskenderun'a gitmiştir. ⁹³

Ankara Hastanesi Kulak servisinde başarılı bir ameliyat geçirdiklerini yazdığımız Vali Kubat'ın sağlık durumu her gün biraz daha iyiye gitmiş ve bu günlerde sıhhati tamamen normale dönmüştür. Kendileri bir telefon görüşmesi yapan Emniyet Müdürümüz Vali Altan Ünal valinin sağlık durumlarının gayet mükemmel olduğu cevabını almışlardır. Kulaklarındaki Tampon kaldırılmış olup normal işitmeye başladıklarını bildirmiştir. Vali'nin bu hafta sonuna doğru hastaneden çıkaracakları ve kısa bir dinlenmeyi müteakip de görevleri başına dönmek üzere Antakya'yı teşrif buyuracakları tahmin olunmaktadır. Acil şifalar dileriz. ⁹⁴

Lütfü Uraz (1970-1972)

Yeni Hatay valisi Lütfü Uraz bugün şehrimizde beklenmektedir. Vilayet çevrelerinden verilen bilgiye göre özel otomobiliyle şehrimize gelecek olan yeni Hatay valisi muhtemelen öğleden sonra Antakya'da olacak ve Kız Enstitüsü önünde askeri törenle karşılanacaktır. Yeni valinin gelişi gün batımından sonraya rastlarsa tören iptal edilecek, bu defa Salı sabahı vilayet bahçesinde bir tören düzenlenerek Uraz'a mesai arkadaşları tanıtılacaktır. Merkez valiliğinden Hatay valiliğine getirilen yeni Hatay valisi Lütfü Uraz, Hatay'ın anayurda katılmasından sonra ilimizin 15 inci valisi olmaktadır. İlk Hatay valisi Şükrü Sökmensüer 31 yıl önce 24. 7. 1939 da göreve başlamıştır. Sonraki 31 yıllık sürede Hataylılar toplam 14 vali ile tanışmıştır. ⁹⁵

Yeni Hatay valisi Lütfü Uraz dün şehrimize gelmiş ve törenle karşılanmıştır. Bugün resmen yeni görevine başlayacak olan vali Uraz'a hoş geldiniz der, kendisine üstün başarılar dileriz. ⁹⁶

Dün sabah resmen yeni görevine başlayan Hatay valisi Lütfü Uraz kendisini makamında ziyaret eden bir arkadaşımıza kısa bir hal tercümesini şu şekilde özetlemiştir: 1918 yılında Trabzon da doğdum. İstanbul Hukuk Fakültesinden 1940 yılında mezun oldum. Kaymakamlık ve 7 yıl süreyle Mülkiye Müfettişliği görevlerinde bulunduktan sonra 1960 yılında Tunceli valiliğine getirildim. Daha sonra 1961 de Denizli valiliği, 1965 başlarında İç işleri bakanlığı müsteşar muavinliği, 1965 sonunda Tekirdağ valiliği, 1966'da Merkez valiliği görevlerinde de bulundum. Merkez valiliğim esnasında Köy İşleri bakanlığı Müşavirler Kurulu başkanlığı ve Halk Eğitim Genel Müdürlüğü yaptım. Son kararnameyle de Hatay valiliğine getirildim. Evliyim ve 3 çocuk babasıyım. ⁹⁷

⁹³ 8 Mart 1968, *Hatay Gazetesi*, Yıl:13, Sayı:3486

⁹⁴ 14 Kasım 1967, *Hatay Gazetesi*, Yıl:12, Sayı: 3391

⁹⁵ 14 Eylül 1970, *Atayolu Gazetesi*, Yıl: 33 Sayı: 9109

⁹⁶ 15 Eylül 1970 *Atayolu Gazetesi*, Yıl: 33 Sayı: 9110

⁹⁷ 16 Eylül 1970 *Atayolu Gazetesi*, Yıl: 33 Sayı: 9111

İlk Hatay valisi Şükrü Sökmensüer'den bu yana Hataylıların hizmetinde bulunan 15 inci vali olan yeni Hatay valisi Lütfü Uraz dün sabah resmen görevine başlamıştır. Yeni Hatay valisi Uraz, bu arada dün sabah makamında kendisini ziyaret eden bir arkadaşımızın isteği üzerine, Hatay halkına gazetemiz aracılığıyla ulaştırılmak üzere şu mesajı vermiştir: “Hatay’ da vazife almak benim için büyük bir şans olmuştur. Hatay ‘a ve Hataylılara hizmet etmekten büyük gurur duymaktayım. Kendilerine her bakımdan faydalı olmak için büyük imkânlarımızla çalışacağız. Kendilerinden de yakın ilgi ve yardım göreceğime eminim. Sevgi ve saygılarımı sunarım. ”⁹⁸

Suriye'nin Halep şehrinde yapılan yüksek seviyedeki sınır görüşmelerine katılan Hatay valisi Lütfü Uraz şehrimize dönmüş ve dün sabahtan itibaren görevine başlamıştır. Vali Uraz'a hoş geldiniz deriz. ⁹⁹

Vilayet binasının tevsii için Ankara'da düzenlenen toplantıya Müşavir jüri üyesi olarak katılan vali Lütfü Uraz şehrimize dönmüş ve dün sabah görevine başlamıştır. Uraz'a hoş geldiniz deriz. ¹⁰⁰

Geçtiğimiz hafta yeni hükümet konağı danışma jürisi toplantısına katılmak üzere Ankara'ya giden vali Lütfü Uraz şehrimize dönmüş ve önceki gün oynanan Hatay spor- Güneş Spor maçını izlemiştir. Dün görevine başlayan Uraz'a hoş geldiniz deriz. ¹⁰¹

Bir süre önce tedavi görmek amacıyla Ankara'ya daha sonrada Tekel ve İç İşleri bakanlıklarınca düzenlenen toplantılara katılmak üzere İstanbul'a giden vali Lütfü Uraz önceki gün şehrimize dönmüş ve dün görevine başlamıştır. Uraz'a başarılar ve geçmiş olsun dilekelerimizi sunarız. ¹⁰² Halen İstanbul'da bulunan vali Lütfü Uraz'ın önümüzdeki hafta içinde Antakya'ya dönerek görevine başlaması beklenmektedir. Uraz bilindiği gibi tedavi amacıyla 27 Martta Ankara'ya gitmiş, oradan da İstanbul'a geçmiştir. ¹⁰³ Önceki gün göreve başlayan vali Lütfü Uraz dünkü gününü de genellikle tebrikleri kabul etmekle geçirmiştir. Uraz 'a dün de makamında tebrik ziyaretleri yapılmıştır. ¹⁰⁴

Vali Lütfü Uraz son iki gün içerisinde üç ilçeyi ziyaret ederek çeşitli konularda ilgililerden bilgi almıştır. Uraz bu arada dün sabah kendisini makamında ziyarete gelen Ticaret ve Sanayi Odası heyetini de kabul ederek bir süre görüşmüştür. ¹⁰⁵

⁹⁸ 16 Eylül 1970, Atayolu Gazetesi, Yıl: 33 Sayı: 9111

⁹⁹16 Haziran 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9338

¹⁰⁰15 Eylül 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9416

¹⁰¹30 Kasım 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9479

¹⁰² 3 Nisan 1972, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9591

¹⁰³ 8 Nisan 1972, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9587

¹⁰⁴ 17 Eylül 1970, Atayolu Gazetesi, Yıl: 33, Sayı: 9112

¹⁰⁵19 Eylül 1970, Atayolu Gazetesi, Yıl: 33, Sayı: 9114

Vali Lütfü Uraz dün sabah beraberinde İl Jandarma Alay komutan muavini Albay Mehmet Çoğalan olduğu halde Belen'e gitmiş ve bucak merkezleriyle çevresinde inceleme ve tetkiklerde bulunmuştur. ¹⁰⁶ Vali Lütfü Uraz dün İskenderun'a gitmiştir. Uraz İskenderun'da köy elektrifikasyonu ile ilgili bir toplantıya başkanlık ettikten sonra Antakya'ya dönmüştür. ¹⁰⁷ Cumhuriyet bayramımızın 47 inci kuruluş yıldönümü dolayısıyla dün sabah vilayetçe bir kabul resmi düzenlenmiştir. Kabul töreninde vali Lütfü Uraz Devlet adına Cumhuriyet bayramı dolayısıyla tebrikleri kabul etti. Vilayetten verilen bilgiye göre vali Lütfü Uraz bayram tebrikini bayramın 1. günü olan 6 Şubat cumartesi 11-12 saatleri arasında, şehir kulübünde, belediye başkanı Kemal Şehoğlu ile birlikte kabul edecektir. ¹⁰⁸

Vali Lütfü Uraz ve Garnizon Komutanı 27 Mayıs bayramı nedeniyle dün sabah 124. Syv. J. Alayı subay gazinosunda Türk Silahlı Kuvvetleri adına tebrikleri birlikte kabul etmiştir. ¹⁰⁹ Hatay valisi Lütfü Uraz dün saat 9 da makamında Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla devlet adına tebrikleri kabul etmiştir. Vilayetteki kabul resmine protokole dahil askeri, mülki erkan katılmıştır. ¹¹⁰ Önceki gün göreve başlayan vali Lütfü Uraz dünkü gününü de genellikle tebrikleri kabul etmekle geçirmiştir. Uraz 'a dün de makamında tebrik ziyaretleri yapılmıştır. ¹¹¹ Halep Başkonsolosumuz kısa bir süre kalmak üzere şehrimize gelmiştir. Başkonsolos bu arada dün sabah vali Lütfü Uraz'a makamında bir nezaket ziyaretinde de bulunmuştur. ¹¹²

Vali Lütfü Uraz Hatay'ı ziyaret eden Milli Güvenlik Kurulu genel sekreterini karşılamak üzere dün İskenderun'a gitmiştir. MGK genel sekreteri bir süredir güney illerinde inceleme ve tetkiklerde bulunmaktaydı. ¹¹³ Hatay valisi Lütfü Uraz dün gazetemiz idarehanesine bir nezaket ziyareti yapmıştır. Uraz bir süre kadromuzdaki arkadaşlarımızla çeşitli konularda sohbette bulunmuştur. ¹¹⁴ Vali Lütfü Uraz dün de bazı ziyaret ve geziler yapmıştır. Sabahleyin Turizm Bürosunu ziyaret eden vali Uraz, daha sonra Şenköy ve Düver'e giderek çeşitli konularda tetkiklerde bulunmuştur. ¹¹⁵

Vali Lütfü Uraz iade-i ziyaretlere devam etmektedir. Uraz dün öğleden sonra da Türk Kadınlar Birliği ile Yardım Sevenler Derneğine birer nezaket ziyareti yapmıştır. ¹¹⁶ Vali Lütfü Uraz'ın eşi

¹⁰⁶8 Aralık 1970, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı:9189

¹⁰⁷26 Nisan 1972, Atayolu Gazetesi, Yıl:35 Sayı:9602

¹⁰⁸4 Şubat 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı:9229

¹⁰⁹28 Mayıs 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı:9322

¹¹⁰30 Ekim, 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9455

¹¹¹17 Eylül 1970, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı: 9112

¹¹²22 Nisan 1972, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9599

¹¹³ 23 Aralık1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9499

¹¹⁴ 17 Ekim, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı: 9138

¹¹⁵ 16 Kasım1970, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı:9167

¹¹⁶ 21 Kasım 1970, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı:9169

Fatma Uraz, 23 Nisan bayramı dolayısıyla beraberinde Kız Enstitüsü Müdürü Nimet Tan ve ana sınıfı yöneticileri olduğu halde Çocuk Bakım Yurdunu ziyaret etmiştir. Yurtta bir eğlence de düzenleyen Fatma Uraz, bu arada yavrulara çeşitli armağanlar da dağıtmıştır. ¹¹⁷

Vali Lütfü Uraz dün Kabotaj Bayramı törenlerinde hazır bulunmak üzere İskenderun'a gitmiştir. Uraz törenden sonra ilgililerle ilçe sorunları üzerinde görüşmeler yapmıştır. ¹¹⁸ Görev süresini tamamlayan Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı Birliği dün sabah saat 9 da Erkin gemisiyle İskenderun'a gelmiştir. Gaziantep ve Giresun muhripleri, uluslararası sulara Erkinini karşılayarak refakat etmiştir. Görev süresi dolan birliğimiz, İskenderun'da parlak bir törenle karşılanmıştır. Karşılama töreninde 6. kolordu ve Adana, Hatay illeri sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Vecihi Akın, Hatay valisi Lütfü Uraz'la general ve amiraller ve birlik mensuplarının yakınları bulunmuştur. Korgeneral Akın gemiye çıkarak gemi ve kafile komutanlarına hoş geldiniz, demiştir. 6. kolordu ve Adana, Hatay illeri sıkıyönetim komutanı Korgeneral Vecihi Akın, daha sonra görev süresini tamamlayan birliğimizi denetlemiştir. ¹¹⁹

Vilayetten verilen bilgiye göre Hatay valisi Lütfü Uraz şeker bayramı dolayısıyla tebrikleri bayramın birinci günü olan 1 Aralık Salı günü saat 10-11 arasında Şehir Kulübünde kabul edecektir. ¹²⁰

Kemalettin Gazezoğlu (1972-1975)

Hatay Valiliği görevine başlayan Vali Kemalettin Gazezoğlu'nu Atayolu Gazetesi Sahibi Günay Çelenk'le birlikte ziyarete giden gazetemizin sahibi Hasan Alibaba kendisine hoş geldiniz demiş ve Hataylılara bir diyecekleri bulunup bulunmadığını sormuştur.

Vali bu soruya şu cevabı vermişlerdir. "Hatay ve Hataylılara saygılar, hizmet ve emirlerinde olacağız. Yapılması gerekli olan her hususu yapmaya gayret edeceğim. Halkın ve basının yardımlarını esirgememelerini rica ederim." Vali Kemalettin Gazezoğlu 6 Ağustos 1972'de partilere bir iadeyi ziyarete bulundu. Bu meyanda Adalet Partisini de ziyaret eden Kemalettin Gazezoğlu AP İl ve İlçe Teşkilatı tarafından karşılanmıştır.

Vali Kemalettin Gazezoğlu Hatay Orman İşletme Müdürü Mehmet Aydın'a 15 Temmuz 1974'te bir ziyarete bulunmuştur.

¹¹⁷ 26 Nisan 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı:9295

¹¹⁸ 2 Temmuz, 1971, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9352

¹¹⁹25 Şubat 1972, Atayolu Gazetesi, Yıl:34 Sayı:9550

¹²⁰ 27 Kasım 1970, Atayolu Gazetesi, Yıl:33 Sayı:9174

Fevzi Yetkiner (1975-1978)

1975 ile 1978 yılları arasında Hatay da valilik yapan Fevzi Yetkiner yine Hatay valiliği görevini ifa eden Kemallettin Gazezoğlun'dan sonra bu görevi devralmıştır. Hataya gerek eğitim gerek spor gerekse imar faaliyetleriyle katkıda bulunan Fevzi Yetkiner 1951 Yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olmuş , 1957 ile 1959 yılları arasında Arapgir ve 1964 ile 1967 yılları arasında Ünye Kaymakamlıkları yapmıştır. 1975 ile 1978 yılları arası Hatay da ilk Valilik görevini yapan Yetkiner Hatay'dan sonra 1980 ile 1983 yılları arasında Kayseri , 1983 ile 1985 yılları arası Erzurum, 1985 ile 1988 yılları arasında Balıkesir ve 1988 ile 1989 yılları arasında Adana valilikleri yapmış bürokrattır. ¹²¹

Gazezoğlu'nun Merkez Valiliğine nakli ile boşalan Hatay Valiliğine tayin edilen Fevzi Yetkiner 22 temmuz 1975 de Hataya geleceği öğrenilmiştir. ¹²² Fevzi Yetkiner 26 temmuz 1975 de göreve başlamıştır. ¹²³ Hatay Valisi Fevzi Yetkiner hem gazetecilere bir iadeyi ziyaret yapmak ve hem de gazetelerin yazı ailesiyle tanışmak maksadı ile 4 ağustos 1975 de tüm gazete idarehanelerine bir nezaket ziyaretinde bulunmuştur. Bu meyanda gazete idarehanesine de giden Vali Gazete sahibi Hasan Ali Baba ve öteki personellerle samimi hasbi haller de bulunduğu öğrenilmiştir. ¹²⁴ Vali Fevzi Yetkiner 25 temmuz 1976 da 15 günlük bir izne başlayacağı öğrenilmiştir Hatay'da valilik görevine başladığı günden o güne bir gün dahi izin yapmamış ve vilayetin işleriyle meşgul olmuştur. Yetkiner'in ilk kez yapacakları bu izni Kıbrıs da geçirecekleri öğrenilmiştir. ¹²⁵ 15 günlük bir dinlenme tatili yaparak Kıbrıs'a giden Fevzi Yetkiner tatilini tamamlayarak 14 ağustos 1976 da Hataya dönmüştür. ¹²⁶

Ünal Özgödek (1978--1979)

Hatay Valiliğine Atanan Ünal Özgödek, dün sabahla uçakla Ankara`dan Adana`ya oradan da Hatay`a gelmiş ve saat 11`de Vilayet Konağı önünde askeri törenle karşılanmıştır. Karşılama törenine Vali Muavinleri, Garnizon Komutanı, Belediye Başkanı, tüm ilçelerin Kaymakamları, Daire Müdür ve Memurları, Basın mensupları ve kalabalık bir yurttaş kitlesi katılmıştır.

¹²¹ Ana sayfa Fevzi Yetkiner *Vikipedi*

¹²² 23 Temmuz 1975, *Hatay Gazetesi*, Sayı:6771

¹²³ 28 Temmuz 1975., *Hatay Gazetesi*, Sayı:6775

¹²⁴ 5 Ağustos 1975, *Hatay Gazetesi*, Sayı:6782

¹²⁵ 21 Temmuz 1976, *Hatay Gazetesi*, Sayı:7075

¹²⁶ 14 Ağustos 1976, *Hatay Gazetesi*, Sayı:7095

Vali Özgödek Vilayet Konağı Önünde kendisini karşılayanlara hitaben kısa bir konuşma yapmış ve karşılama zahmetinde buldukları için teşekkürlerini bildirerek Güzel Hatay'a hizmet için gelmekten ve aranızda bulunmaktan mutluyum demiştir.

Vali daha sonra Makam Odasına çıkmış ve kutlamaları kabul etmeğe başlamıştır. Ünal Özgödek Hatay Valisi olarak Basına şu ilk demecini vermiştir. Hatay'da bugün göreve başlıyorum daha öncede 1969 yılında 2-3 günlüğüne bu güzel ilimize gelmişim.

Hatay'a hizmet aşkıyla dolu olarak geliyorum. Değerli çalışma arkadaşlarımla birlikte Hatay Halkının ve Değerli Basının yardımlarıyla Hatayımızı biraz daha ileri götürme çabası içinde olacağız. Rehberimiz, yasalar olacaktır. Yasaları tarafsız, adil ve en etkili biçimde kullanma amacında olacağız. Bütün arkadaşlarımla katkıları bizim çalışmalarımızın en büyük desteği olacaktır.

Vali Özgödek Basına bu demeci verdikten sonra Hatay'a gelir gelmez 7 katlı bir inşaatın çökmüş olduğunu öğrendiğini, bundan büyük üzüntü duyduğunu belirtmiş, bu tür üzücü olayların bir daha meydana gelmemesi için çalışma arkadaşlarıyla birlikte gereken önlemleri alma çabası içinde olacaklarını ve çökme olayına Cumhuriyet Savcılığınca el konulduğunu öğrendiğini de sözlerine eklemiştir.

Yeni Hükümet 59 İlin Valisini ve Hatay Valisi Yetkiner'i de değiştirmiştir. Böylece Hükümet kendi doğrultusunda Vali atamış olmakta idi. O dönemde 7 ayın içerisinde üçüncü defa hükümet değişikliği olmuştur. Bu hükümet değişiklikleri Valilerinde hayatlarını değiştirmiştir. Hatay valisi olan Fevzi Yetkiner Merkez Valiliğine nakledilmiştir. Onun yerine ise Vali Ünal Özgödek tayin edilmiştir.

Hatay Valiliğine atanan Ünal Özgödek Hataya gitmek üzere Sabah uçakla Ankara dan Adana'ya, oradan da Hataya gelmiş ve saat 11 de Vilayet Konağı önünde askeri törenle karşılanmıştır. Karşılama törenine Vali Muavinleri, Garnizon Komutanı, Belediye Başkanı, tüm ilçelerin Kaymakamları, Daire Müdür ve Memurları, Basın mensupları ve kalabalık bir yurttaş kitlesi katılmıştır.

Sonuç

Yukarıda Hatay valiliğinde iştigal eten ve 1980 sonrası göreve getirilen on dokuz adet valinin icraatları yer almaktadır. Bu icraatlar da göstermektedir ki, Hatay valileri çok özel bir bölgede çalışmakta olduklarının bilincindedirler. Hatay alevi, sünni ve diğer mezheplerin yoğun olarak yaşadığı bir yer olmak dışında, Türk, Arap ve diğer unsurların da barış ve huzuru en iyi şekilde içselleştirdikleri bir mekanı olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde daima sözü edilen bir şehir durumundadır. Gerek Osmanlı döneminde ve gerekse Cumhuriyet döneminde bu topraklarda yaşayan

insanlar kardeşliğin ve dindaşlığın etkisiyle düşman karşısında nasıl saf tutmuşlarsa, bu gün de hayatın zorluklarını birlikte aşabilmenin en önemli kısmının birlik ve beraberlikten, dayanışmadan geçtiğinin bilincinde olmuşlardır.

Hatay valileri de bu dayanışma ve bilinci her daim diri tutmak ve sürekli kılabilmek için devletin her kademesinde şehrin sorunlarını dile getirmekten ve bunlara acil çözümler bulmaktan asla geri durmamışlardır. Bu konuda Utku Acun ile başlayan bir süreçte şehrin okullaştırılması, hastahanelerin kurulması, havaalanlarının yapılması, üniversite açılması ve nihayet şehir hastahanelerinin inşası gibi her meselede valiler son derece aktif rol oynamışlardır. Hiçbir sorun yoktur ki valilik tarafından yarım bırakılmış olsun, vatandaş her konuda öncelikle valiliğin yolunu bilir ve çareyi orada aramaya alışkındır. Bu husus Hatay'ın bağımsızlıktan vaz geçip, Türkiye Cumhuriyetinin bir parçası olmaya karar vermiş olduğu gün, Türkiye Cumhuriyeti'nin ona lütfettiği bir ayrıcalık olduğunun bilincinde olarak hareket eder ve bu konuda vatandaş son derece bilinçlidir.

Hatay valilerinin kendi çaplarında geliştirmek istedikleri pek çok projede yukarıda bahsi geçen sebepler çerçevesinde devlet her daim vatandaşının yanında olmuştur. Özellikle Mustafa Kemal Üniversitesi'nin kuruluşunda, Hatay Havaalanının inşasında, Hatay Şehir Hastanesinin inşası ve şehri güzelleştirmek, turizme kazandırmak adına yapılan her icraatta valilere sonsuz yetkiler sunulmuş olduğu bu kısa yazıdan da anlaşılmaktadır.

Kaynakça

Akçora, Erngünöz, "Hatay'ın Anavatan'a İlhakının Türk Dış Politikasındaki Yeri", *Atatürk Araştırmaları Merkezi Dergisi*, Sayı:32, Ankara 1995.

Çankaya, Ali- Ataker, Hasan Nizamettin, *Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler*, C. 3, Ankara 1968-1970.

Çankaya, Ali, *Mülkiye Tarihi Ve Mülkiyeler*, Mars Matbaası Yayınları, Ankara 1968-1969.

Dayı, Esin, "Hatay Devleti ve Hatay'ın Anavatan'a Katılması", *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 19, Erzurum 2002.

Gönlübol, Mehmet – Sar, Cem, *Atatürk ve Türkiye'nin Dış Politikası (1919-1938)*, İstanbul 1963.

Öztürk, Ayhan, "Milletlerarası Antlaşmalar ve Türk - Fransız Antlaşmaları (TBMM Hükümetinin Tanınması ve İlk Siyasi Zaferi)", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 5, Kayseri 1994.

Selçuk, Hamdi, *Hatay'ın O Günleri*, İstanbul, 1971.

Selçuk, Hamdi, *Hatay'ın O Günleri*, İstanbul, 1971.

Soysal, İsmail, *Türkiye'nin Siyasal Antlaşmaları*, C.I, Ankara 1983.

Sökmen, Tayfur, *Hatay'ın Kurtuluşu için Harcanan Çabalar*, Ankara, 1978.

Sökmen, Tayfur, Hatay'ın Kurtuluşu için Harcanan Çabalar, Ankara, 1978.

Sönmez, Şinasi, “İkinci Dünya Savaşı Öncesi İngiliz-Fransız-Türk İttifakının Fransız Basınına Yansımaları (1939)”, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, Sayı: 63, Güz 2018.

Tekin, Mehmet, *Hatay Tarihi*, Antakya 1993.

Yorulmaz, Şerife, “Fransız Manda Yönetimi Döneminde İskenderun Sancağı (Hatay)’ın Sosyo-Ekonomik ve Siyasal Durumuna İlişkin Bazı Kayıtlar (1918-1939)”, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 22, Ankara 1998.

Gazeteler

Antakya Gazetesi

Atayolu Gazetesi

Dil Gazetesi

Hatay Gazetesi

Kurtuluş Gazetesi

Milliyet Gazetesi

Özyurt Gazetesi

Not: Gazetelerin 1980 sonrası hemen bütün nüshaları taranmış olup, çok fazla yer tutmaması için dipnotlardan takibi önerilmektedir.

Diğer Süreli Yayınlar

<http://www.hatay.gov.tr/IcerikDetay.aspx?IcerikId=239>

Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Döne M : 4, Cilt : 20, Toplantı: 3/ 117 nci Birleşim, 29. 6. 1976.

